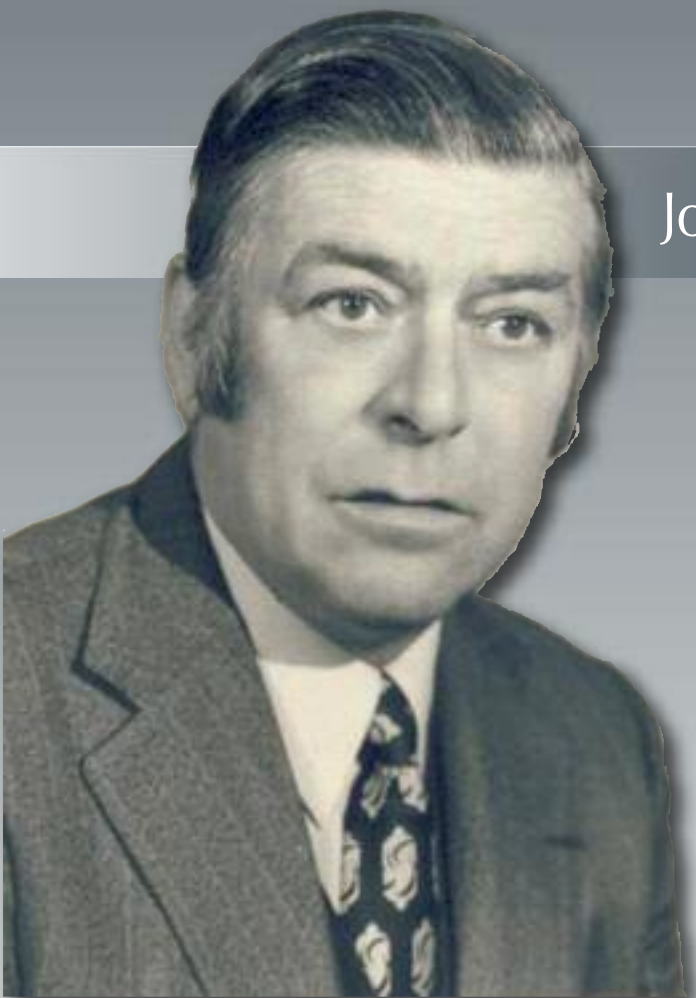

ÀGORA
CULTURAL

Època III • Núm. 14 • desembre 09

ÀGORA

Joan Roure i Jané

LA TRONA

En la música popular es reflecteix l'ànima d'un poble. ÀGORA CULTURAL s'honora de poder homenatjar Joan Roure i Jané, nascut a Solsona el 1921 i mort a Andorra la Vella el 1990, que va ser un actiu membre de la cultura popular andorrana entre les dècades del 1960, 1970 i 1980 en que va tocar totes les teclès musicals, com a compositor, com a director de coral, com a instrumentista, com a director d'orquestra, com a director de les caramelles d'Andorra la Vella... Fill i germà de músics, ha estat seguit pels fills (Jordi i Meritxell Roure) i néts (Anna i Marta Roure).

Els premis de poesia Martí i Pol 2009, la fotografia de Jaume Riba, l'obra retrospectiva de Jaume Puig i altres completen el número 14, que dona la benvinguda a dues noves associacions que s'integren a ÀGORA CULTURAL, l'Orfeó Andorrà i l'Associació Musical i d'Amics de Mozart del Principat d'Andorra.

ÀGORA CULTURAL

ASSOCIACIÓ DE METEOROLOGIA D'ANDORRA I CIÈNCIES DE L'ATMOSFERA (AMACA) I GRUP D'AMICS DE LES MATEMÀTIQUES D'ANDORRA (GAMMA)
AMICS DEL ORGUES DE LES VALLS D'ANDORRA (AOVA)
ASSOCIACIÓ ANDORRANA DEL CÒMIC, L'ANIMACIÓ I LA IL·LUSTRACIÓ (L'ARCA)
ASSOCIACIÓ DE CREATIUS D'ANDORRA LA XARRANCA (LX)
ASSOCIACIÓ DE MÚSICS D'ANDORRA (ASMA)
ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS DEL PRINCIPAT D'ANDORRA (AEPa)
ASSOCIACIÓ MUSICAL I D'AMICS DE MOZART DEL PRINCIPAT D'ANDORRA (AAMPA)
ASSOCIACIÓ PER LA DEFENSA DE LA NATURA (ADN)
ASSOCIACIÓ SOCIOCULTURAL AVERROES (ASCA)
CENTRE DE LA CULTURA CATALANA (CCC)
CERCLE DE LES ARTS I DE LES LLETRES (CALL)
CINECLUB DE LES VALLS (CCV)
ESBART SANTA ANNA (ESA)
FEDERACIÓ ANDORRANA DE FOTOGRAFIA (FAF)
ORFEÓ ANDORRÀ (OA)
PROMODANSA (PD)
SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES (SAC)
VELLES CASES ANDORRANES (VCA)

Portada:

Amb l'Orquestra Patinfanjàs el 1984
Joan Roure i Jané, tocant la trompeta el 1946
En concert amb l'Orfeó Andorrà el 1990

Contraportada:

Bust de Joan Roure a la seva plaça a Andorra la Vella
Joan Roure i Riu, 1913, el seu pare
Pilar Roure i Jané tocant el piano en l'homenatge al seu germà
Jordi Roure i Torra, 1980, el seu fill
Meritxell Roure i Morist tocant el tambó al Besalú Medieval
Caramelles a Andorra la Vella, directora Anna Roure i Besolí, la seva néta
Marta Roure i Besolí al Festival d'Eurovisió, 2004, la seva néta

Amb el suport de

Govern d'Andorra

Agraïments:

A la família Roure, als autors dels escrits,
a l'Orfeó Andorrà

Fotografies: Jordi Roure i Torra, Meritxell Roure i Morist, Pites Roure i Morist, Marta Roure i Besolí, Centre d'Art d'Escaldes-Engordany, Anais Clua, Joan Burgués i Martisella, M. Àngels Puig, Fernando Galindo, Ona Morante, AMB, APS

Aquesta publicació resta oberta a tots els suggeriments i col·laboracions (mitjançant opinions, articles o d'altres formes) de tots els seus lectors. Actua com a consell de redacció de la revista Àgora Cultural. Podeu enviar els vostres escrits degudament signats a la seu social de l'entitat, o bé a:
Centre cultural la Llacuna, carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 4. AD500 - Andorra la Vella
sac@andorra.ad

© Àgora Cultural
© dels seus autors els escrits, disseny, imatges i fotografies

Consell de redacció: Àgora Cultural
Secretariat: GAMMA i AMACA
Disseny i maquetació: Ara Disseny® (ADEMG)
Impressió: Gráficas Fornesa SL

DL: AND.714-2003

Sumari

Homenatge al Mestre Joan Roure i Jané	3 a 17
textos de: Àngel Sansa, Josep Ferrer, Antoni Pol, Josep Maria Escribano, Òscar Sánchez, Joan Roure i Jané, Pep Coll, Emili Pérez, Josep Puig, Eva Royo, Meritxell Roure i Morist, Jordi Roure i Torra, Marta Roure i Besolí, Sergi Tejero, Pites Roure i Morist	
Exposició	18
Poemari	20
Enticultura	22
Record	23
Premis Àgora Cultural	24
Retalls	24
Papirus	26
L'Odissea Cultural	27

Text: Àngel Sansa i Vidal, president
Josep Ferrer i Albiac, secretari

Centre Moral i Recreatiu d'Andorra, 1968

Fill, fruit del Centre és l'Orfeó d'Andorra, que dirigeix el mestre Roure, que està honorant Andorra, dins i fora de les Valls. L'Orfeó infantil, les caramelles, el Quadre escènic, el ballet, etcètera, ja són realitats ben tangibles, que, a més de fer-nos gaudir, porten el nom d'Andorra a tot arreu.

Joan Roure i el seu fill Jordi a la festa dels Anisetaires el 1985

HOMENATGE

Els Roure, una nissaga de músics

Text: Antoni Pol i Solé

És poc habitual avui, per no dir excepcional, trobar quatre generacions d'una família amb la mateixa dèria al cap, en aquest cas la música popular, tradicional i moderna.

Si bé la continuïtat no ha estat en l'espai sí que ho ha estat en el temps.

El primer va ser Joan Roure i Riu (1898-1973), de Solsona, que tocava la trompeta i va formar part de diverses orquestres de la ciutat. El varen seguir Joan Roure i Jané (Solsona, 1921-Andorra la Vella, 1990) i la seva germana Pilar, encara viva i que es va quedar a Solsona.

En Joan va aprendre música a l'escolania de la Mare de Déu del Claustre de Solsona i després a Lleida, durant el servei militar (1940-1944). Fundà i dirigí l'orquestra de Solsona Diamant Club (1944), que tocà en diferents carnivals a Escaldes i, rebutjant una oferta d'anar a Cuba, també la Dekaros a Lleida (1955). Va dirigir dos anys la Cobla Triumfal d'Igualada (1958) i l'orquestra Amoga de Vidreres quatre anys. El 1963 li va sortir l'ofertament de dirigir la sala de festes de la Rotonda, a Andorra la Vella, on hi havia dos músics del grup Dekaros, i s'hi va traslladar amb la família; després que a Vidreres no acceptessin que el seu fill Jordi toqués a la Cobla Amoga, va crear l'orquestra Dixie Combo. Va portar la sala de festes de l'hotel Pyrénées així com una al darrere del Cinema de les Valls, a l'aire lliure, i una altra dita México amb en Janeiro (bateria). El 1964 va posar en marxa l'Orfeó Andorrà, a demanda del Centre Moral Recreatiu, que posteriorment s'integrà al departament de Cultura del comú d'Andorra la Vella (1978), així com les caramelles amb un grup infantil.

Dirigí l'orquestra Rebés i el 1980 s'incorporà a l'Institut Andorrà d'Estudis Musicals com a professor de trompeta, metalls, solfeig i cobla. Participà en la creació de l'Escola de Música de Solsona, de la qual va ser professor i director (1984-1985).

Ha compost música per a *Els Pastorets*, *La Passió*, passes i balls de festa major i el carnaval de Solsona, i ha fet cançons i caramelles diverses per a Andorra (himne del Futbol Club Andorra, *Bonica Andorra*, *Pirinenca*, *Primavera*, *La Pasqua de*

les flors, *Pasqua d'Andorra...*); arranjaments de tot tipus, entre els quals hi ha el de l'himne andorrà tal com ha quedat, així com a l'entorn d'un centenar de sardanes (*Anna i Marta*, *El Jordi i la Pepita*, *Aplec a Meritxell*, *Andorrana*, *Aplec a Encamp...*) i les músiques per al ball dels gegants i del carnestoltes per a l'Esbart Dansaire d'Andorra la Vella. Foren famosos els Caus d'Art amb cantants de la Nova Cançó catalana, que feia pujar amb Salvador Escamilla, de qui era amic.

Va acabar sent conegut com a Mestre Roure i té plaça i escultura a Andorra la Vella. El 2010 farà vint anys de la seva mort.

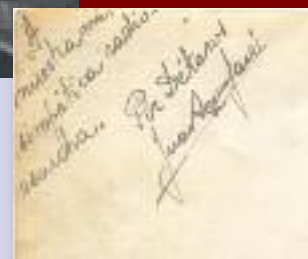
Dels fills, el més gran, Jordi Roure i Torra (1947), i la més petita, Meritxell Roure i Molist, han continuat la nissaga musical però també els dos centrals, Pites i Joan, n'han quedat impregnats.

La Meritxell és professora de piano a les escoles de Banyoles i Besalú. El Jordi s'ha centrat en la trompeta, n'és professor a l'Institut de Música i Dansa i ha tocat des de petit diversos instruments en diverses orquestres del seu pare i altres, algunes de pròpies (Big Band i Tercer Mil·lenni). La quarta generació està formada per les filles del Jordi, l'Anna i la Marta. La primera va continuar dirigint durant uns anys les caramelles d'Andorra la Vella, després de la mort del seu padrí, el mestre Roure, amb les seves cançons, i en l'actualitat és coordinadora d'estudis i professora de piano de l'escola municipal de música de Solsona. La Marta, com a cantant, s'ha destacat per ser la primera representant andorrana a Eurovisió, el 2004, i a cantar-hi en català.

Solsona i Andorra en una relació de doble i fructífer empeltament familiar dels Roure, en dedicació apassionada i generosa a la cultura popular a través de la música de la qual hem de ser clars reconeixadors, recorda que Andorra no es pot entendre si es deslliga del seu entorn pirinenc.

Si la música és el reflex de l'ànima dels pobles, els Roure en són uns magnífics forjadors.

Una família d'artistes que amb la seva creació han contribuït i contribueixen a la millora de la nostra existència.

Orquesta Dekaros, 1945

Orfeó Andorrà als seus inicis a la sala de festes de l'hotel Pyrénées

Joan Roure amb la Coblal Principal de la Bisbal

Orfeó Andorrà 1970

Joan Roure dirigint les Caramelles el 1984

Joan Roure dirigint l'Orfeó Andorrà el 1989

Jordi Roure, un músic de raça

Text: Josep Maria Escribano i Casaldàliga

Últim concert a Solsona el 25 de novembre de 1990

Hi ha famílies que tenen un segell o una identificació professional, tal vegada un signe distintiu en qualsevol vocació o activitat. En la música hi ha nissagues que confirmen el que acabo de dir: la família dels Strauss a Viena o la dels Bach a Alemanya, per posar-ne només dos exemples prou coneguts. En altres terrenys artístics trobem també els Dumas a França. No cal, però, creure cegament que el talent s'hereta o que, pel sol fet de néixer en el si d'una família artística, ja tens garantides les facultats. La família Roure, instal·lada a Andorra des que el patriarca Joan va arribar de Solsona, n'és un altre cas. En Joan va passar el relleu al Jordi i aquest a la Marta, tots amb sensibilitat i talent musicals més que reconeguts. Vaig conèixer el mestre Roure molts anys abans de coincidir a l'IAEM del comú de la capital quan jo vaig aterrar-hi, l'any 1988. Devia ser cap al 1979 o el 1980, per bé que el mestre ja era un músic reputat fora d'Andorra. Ja sabia d'ell quan jo era alumne del director del conservatori de Manresa, Damià Rius, que era amic personal i col·lega del Joan, i em parlava d'ell com a autor de sardanes i músic d'ofici.

Sempre vaig admirar la facilitat amb què feia música. En l'argot musical es diu que podia fer sonar, fins i tot, una escombra. De fet, tocava diversos instruments; el magnífic exemple del que és un professional de cap a peus. Ni perdía el temps ni el feia perdre, característica poc habitual avui entre molts artistes i gent de la cultura. El mestre va deixar-nos tristament massa aviat i no vam aprendre'n el suficient, ni de la seva experiència ni del seu tarannà. Per això vaig proposar al comú d'aquell moment que una de les aules de l'institut portés el seu nom, per tributar-li, d'aquesta manera, un record permanent en forma d'espai musical. En Joan, el mestre, era un músic dels que jo en dic *de raça*, dels que per motivar i ensenyar no necessiten fer cap esforç especial ni tenir estudis superiors o premis internacionals. La seva sola presència i entusiasme servien a bastament per engrescar tothom que volgués apropar-se a la música, fos amb intencions professionals o senzillament lúdiques. Ell va propiciar l'Orfeó Andorrà i moltes més iniciatives que encara ara tenen continuïtat. Junts vam tirar endavant un dels seus somnis, la Coblal d'Andorra la Vella, que va

arribar a funcionar força bé. No cal recordar-lo només pel fet que tingui un merescut bust en una cèntrica plaça d'Andorra la Vella, o una aula d'ensenyament musical a la Llacuna. Quan sovint em demanen com vaig trobar Andorra l'any 88, recent en el càrrec a l'IAEM, contesto sense parpellejar: "Molt bé, molt millor que molts altres llocs amb més tradició." Vull recordar només les vetllades musicals a casa d'en Bartomeu Rebés amb els germans Claret i el mateix Roure, la contribució impagable del mestre Marbà o el fet que l'any 80 ja va començar a funcionar el conservatori de la capital com a resultat de tot aquell envejable ambient. El mestre Roure va fer per Andorra el que no ha fet encara ningú de nosaltres. La seva petjada i llegat musical és un exemple en el qual hem d'emmirallar-nos tots el que treballem per la música i la vida participativa al Principat. Gràcies mestre per tot el que ens heu deixat i les lliçons que ens heu impartit a tots els que modestament contribuïm a fer que la música sigui estimada, apreciada i considerada.

El mestre Roure, un músic veí del seu poble

Text: Òscar Sánchez i Pérez
Andorra, desembre del 2009

Joan Roure i Jané és encara avui dia un músic molt conegut a Andorra i a Catalunya, especialment a Solsona, i reconegut en el món del folklore musical català.

A l'inici de la seva trajectòria musical, la seva qualitat de trompetista li va permetre de formar part d'orquestrades modernes de ball i de cobles. Aviat, però, es va dedicar a la direcció d'aquest tipus de formacions musicals. D'altra banda, els seus coneixements d'harmonia i de contrapunt, juntament amb la seva experiència amb les orquestrades, van fer que es dedicés a la composició i a l'arranjament de partitures. I en algunes obres corals també és autor de la lletra.

Però què és el que el va fer mereixedor d'aquest reconeixement artístic?

Per respondre aquesta pregunta hem d'analitzar una mica la seva obra. Avui dia resulta complicat trobar un enregistrament d'en Joan Roure com a instrumentista, però ens podem fer una idea de la seva qualitat musical a partir de gravacions com les que va efectuar amb l'Orfeó Andorrà, del qual va ser el fundador, i per les partitures que ens ha deixat.

Agafem, per exemple, *Cançons i danses d'Andorra*, recull sonor de folklore andorrà interpretat per cor mixt (l'Orfeó Andorrà) i cobla (La Principal de la Bisbal), en què es pot apreciar la qualitat dels seus arranjaments instrumentals.

La sonoritat del conjunt de la cobla així com la intervenció dels solistes necessiten un bon coneixement de les propietats sonores de cada un dels instruments. Així, triava per a cada veu els instruments més escaients per marcar els accents i les puntualitzacions que articulen els frasejos i les cadències harmòniques de la música.

Amb l'*Andorrana* podem apreciar com els instruments van seguint el fraseig de les veus del cor, que es limiten a fer unes petites puntualitzacions en algun final de frase en els llargs i que guanyen protagonisme a la repetició dels llargs fins a agafar el relleu del cor, que recupera, però, el seu protagonisme al final de la sardana.

A *Bonica Andorra*, però, la famosa oda a Andorra escrita íntegrament per en Joan Roure, la cobla agafa un rol més important, amb l'acompanyament del solo de les sopranos, que ofereixen algun contraccant i fan unes puntualitzacions que complementen el discurs musical del cor.

Sovint tracta els instruments com si fossin parts vocals, però també les veus del cor són habitualment tractades com si fossin instruments. L'artista manipula totes les parts instrumentals i vocals per crear diferents climes o efectes sonors, o per fer dialogar les veus entre elles, com es pot apreciar a l'arranjament que va fer de la cançó de Mn. Agustí Romero *Jo no sé què té l'Andorra*. En aquesta cançó el mestre Roure separa les veus femenines de les masculines. Les sopranos i les contralts van

El mestre Joan Roure amb Jordi Pujol i Miquel Roca

estretament lligades i canten la melodia; en canvi, les veus de tenor i baix es complementen i creen una base en ritme d'havanera. Després desenvolupa un responsorial entre dones i homes que fa que les veus s'entrellacin com les branques d'una planta grimpadora.

Fins aquí queda il·lustrada la seva qualitat com a músic. Però, com utilitza les seves aptituds per popularitzar la seva música?

El seu interès pel folklore català li va proporcionar molts coneixements sobre formes musicals populars, com la sardana, el pasdoble i altres balls, que es van fer habituals en el seu repertori: utilitzava el pasdoble per als balls de geganters i cercaviles de festivitats, com *La geganta d'en Manel*, escrit per a banda, que acompanya els geganters de Solsona. Amb les sardanes utilitzades de forma funcional acompanyava certs personatges de la mateixa colla, com el *Ball de Nans* o el *Ball del Drac*.

La sardana *L'aplec de Meritxell* està destinada a ser tocada cada 8 de setembre, i s'hi pot reconèixer fàcilment com en els curts s'incorpora la melodia del Goigs a la Mare de Déu de Meritxell. Aquesta utilització de melodies populars era habitual en les composicions del mestre Roure. A l'*Andorrana* els llargs comencen literalment amb l'himne andorrà, de Mn. Enric Marfany, però, en aquest cas, amb lletra de Dom Ambrós Caralt. Amb això, el compositor vol donar identitat andorrana a l'obra, adoptant un material existent que la societat del país reconeix molt ràpidament i amb el qual s'identifica. D'aquesta pràctica també en donen testimoni els geganters de Solsona,

na, que al seu web podem llegir: "En Joan sapigué tractar les melodies dels ballets tradicionals amb una delicadesa pròpia. D'aquí en sorgiren unes partitures [...] que el compositor aconseguí popularitzar entre els solsonins tot inclouent-hi melodies familiars per a la gent de la ciutat, fragments de cançons tradicionals."

A més de donar un toc de simpatia als seus treballadors, en Joan identifica la seva música a un espai geogràfic i/o a una data. També és una manera d'enriquir el gènere musical, ja que melodies populars de formes simples serveixen com a material per a una forma més complexa com la de la sardana, dansa també popular, però on el compositor té més llibertat d'expressió.

Finalment, també cal destacar que en Roure va oferir la possibilitat a entitats culturals de disposar de repertori propi, com el *Ball dels Gegants d'Andorra*, que va compondre per a la colla gegantera de la capital. Aquestes petites obres donen a l'entitat un cert prestigi, ja que el poble s'hi identifica plenament.

Com a conclusió, podem entendre que el mestre Roure, home que va saber viure en el seu temps, es va guanyar el respecte i l'amistat dels pobles on va residir per la seva polivalència com a músic instrumentista, director i compositor primer, i després pel seu esforç a divulgar i enriquir la cultura musical i les tradicions catalana i andorrana, que en moltes ocasions, encara que no de forma simultània, van ser dirigides sota la mateixa batuta.

Amb la seva mort, Andorra i Solsona van perdre un promotor important del folklore català, que encara avui dia, si més no a Andorra, no ha estat igualat.

Orfeó Andorrà del Centre

Cau d'Art 1989

Text: Joan Roure i Jané,
president i director (1968)

És una de les seccions més importants del Centre Moral i Recreatiu de les Valls d'Andorra.

Massa coral composta per veritables aficionats i que va iniciar-se la tardor del 1964 per fer un primer concert de cançons nadalenques el dia 17 de desembre del mateix any al teatre Cristall d'Escaldes.

Poden prendre-hi part tots els andorrans i residents a les valls d'Andorra que sentin afecció al cant i a fer ressonar les seves veus per entremig d'aquestes muntanyes, per escampar pertot arreu l'anhel que sent Andorra per tot el que representa art i cultura, i el neguit que sent aquest poble per fer també molt seves aquelles paraules del mestre Millet, "el poble que canta va endavant".

Si bé la primera plega de cantaires fou bastant migrada i no arribà a la vintena, al cap de pocs mesos es va arribar a passar del centenar de veus, de les quals una vegada seleccionats els constants afeccionats, n'han quedat una seixantena, que són els qui actualment i en el curs dels anys 67-68 formen l'Orfeó Andorrà del Centre.

Pren part el nostre Orfeó en totes aquelles manifestacions públiques de dins del Principat en les quals és sol·licitada la seva actuació. Actes oficials, recepcions de grups turístics, festivals del Dia de Meritxell, diades d'agermanament amb altres ciutats, funcions religioses (entre les quals destaca l'anyal missa del gall, en la qual es fa un veritable concert de cançons nadalenques), col·laboració en els Concerts Rebés, i organitza amb regularitat Cau d'Art, en els quals prenen part tots aquells que senten la necessitat d'esplaiar les seves condicions artístiques.

Cada curs l'Orfeó comença el primer dia d'octubre i acaba el 31 de maig, i deixa als mesos d'estiu les activitats, ja que les condicions turístiques d'Andorra fan que durant aquests mesos la gent treballi intensivament i al final de les jornades tothom pensi només en aquell ben guanyat descans.

Durant els vuit mesos es fan tres assaigs per setmana, dos de parcials i un de general i no cal dir que quan alguna actuació a pressa es dupliquen aquests assaigs.

Des de la seva iniciació l'Orfeó Andorrà del Centre està sota la direcció del mestre Joan Roure Jané. Té actualment un extens repertori de cançons de totes les menes i són molts i bonics els projectes per a aquest curs del 1967-68, encara que el més anhelat, que seria prendre part en tots aquells aplecs d'orfeons de Catalunya en els quals tan gentilmente som contínuament invitats, segueix sent prohibitiu, ja que se celebren sempre en diu-

menge, és a dir, el dia més obligat de treball de la majoria dels nostres orfeonistes. És per això que el nostre principal objectiu és el de cantar molt i tan bé com puguem, tenir continuïtat, reunir el major nombre de cantaires i arribar a un moment en què pugui ser una de les més genuïnes institucions del nostre petit país, aquest Orfeó Andorrà dels nostres amors.

Text: Pep Coll i Cortina,
cantaire de l'Orfeó Andorrà

Com a cantaire de l'Orfeó Andorrà gairebé des de la seva fundació, és un honor haver tingut l'oportunitat de dir unes paraules en aquest mitjà difusor de cultura. Què puc dir de l'Orfeó Andorrà? Com a aficionat al cant coral i des de l'any 1965 que hi vaig començar a cantar he tingut moltes satisfaccions. En aquella època érem una colla de gent entusiasta que, dirigits pel mestre Joan Roure i Jané, vam nodrir les files de l'Orfeó amb molta dedicació i treball. Fixeu-vos-hi bé, eren els anys 60!, combinàvem el cant coral amb repertori de cançons tradicionals i populars del cançoner català i d'altres països i, després, com a joves que érem, seguïem l'actualitat musical del moment amb cançons dels Beatles, la cançó francesa, els començaments de la cançó catalana –Joan Manuel Serrat, Raimon, Francesc Pi de la Serra...—. Per mi, i segur que els meus companys hi estaran d'acord, vàrem ser uns privilegiats. Van arribar els anys 70, i més del mateix. L'Orfeó Andorrà sota la batuta del mestre Roure vàrem engegar un seguit de Cau d'Arts en què combinàvem cant coral, teatre i espectacles musicals, des d'imitacions de cantants d'actualitat fins a escenificar musicals amb cançons de La Trinca, cançó de protesta, etc. Érem tota una colla de gent, alguns avui encara a l'Orfeó, dirigits musicalment pel mestre Roure, que vàrem donar color musical al nostre país. Després van venir els anys 80, 90 i 2000, en què podríem dir que l'Orfeó es va anar adaptant als nous temps, vam esdevenir una coral més internacional i vam començar a sortir més a fora del Principat: trobades de corals, intercanvis... Actualment els nostres concerts han assolit un nivell considerable, i crec que de cada un dels directors que hem tingut i tenim, n'hem après molt. L'important és que l'Orfeó Andorrà sempre ha anat endavant des que va començar. Em sento orgullós i satisfet d'haver format part d'aquesta entitat durant tots aquests anys. Visca l'Orfeó Andorrà!

Mestre Roure 20 de juliol de 1975

Text: Emili Pérez

El mestre Roure, director de l'Orfeó Andorrà, enmig de l'alegria de tots els components de l'Orfeó i amb una forta abraçada, lliura una placa commemorativa a l'Emili.

Les paraules del mestre Roure a l'Emili i l'amistat demostrada pels companys aconseguiren que unes llàgrimes rellisquessin per les galtes d'aquest home.

El mestre Roure parla de l'Emili. "Penso que ho ha dit tot durant el Cau d'Art i la seva actuació d'aquest vespre. A més, ens ha portat la seva veu en les trobades amb altres orfeons, que és quan un té més necessitat de superar-se. Li hem dit: 'Emili, ací tens la capa i allà davant hi ha el toro'; i ell sempre se n'ha sortit molt bé."

Aquest gran mestre compositor

Text: Josep Puig i Martell
Director de l'Orfeó Andorrà

El meu comentari versarà d'un petit esbòs sobre l'àmplia i extensa obra del mestre Joan Roure i Jané, fundador i director de l'Orfeó Andorrà cap a l'any 1963, any en què vaig néixer jo.

Quan vaig aterrar a l'Orfeó Andorrà, el març de 1994, en la primera reunió amb la junta directiva un dels primers temes que es varen tractar va ser configurar un repertori per a la temporada. Varen presentar-me sobre la taula un reguitzell de partitures que s'havien treballat amb els dos directors anteriors. Entre elles va sortir una sardana que es titulava *Andorrana* i en firmava la lletra Dom Ambrós Caralt i la música, Joan Roure i Jané. Al cap de poques partitures més en va sortir una altra també firmada pel mateix compositor, i així fins a unes quatre. Per tant el primer contacte que vaig tenir amb Joan Roure va ser la faceta de compositor.

Els cantaires em parlaven d'ell com d'un company més, una persona sociable, atenta a les inquietuds i, pel que fa a la coral, un professional de la seva feina, un músic dels d'abans.

Per això, d'una partitura, se'n troba una quantitat de versions diferents dins d'una mateixa corda. El compositor treballava en funció de la quantitat de gent de què disposava per als concerts i del nivell qualitatiu de les veus de la corda. Per tant tornem a parlar del mestre compositor. El recordaven com a

Cau d'Art 1989

Homenatge a Joan Roure 1972

Orfeó Andorrà 1970

L'Orfeó Andorrà en l'homenatge al mestre Roure, dirigit Josep Puig

mestre Roure, un educador, una persona instruída que ensenyava música, un músic sensible que sabia transmetre energia. No tots els mestres, ni professors, ni educadors no ho aconsegueixen. S'ha de tenir diverses coses molt importants: carisma, estimar el que fas i saber-ho transmetre als altres amb amor, passió i comprensió.

Així parlaven d'ell els cantaires, tots els cantaires que havien tingut la sort d'estar sota la seva batuta. Al llarg del temps vaig tenir una visió, a través de les seves composicions, de qui havia estat Joan Roure. La sardana *Andorrana* es va convertir en el nostre emblema i així l'hem anat passejant arreu d'on ha anat fent concerts l'Orfeó Andorrà. Al mateix temps la seva obra va associada a la figura d'aquest gran mestre compositor o a l'inrevés, Joan Roure es relaciona amb la seva obra. Nosaltres continuarem divulgant aquestes sardanes, havaneres, obres per a coral, etc. que formen part del llegat d'un home que va viure amb la música i per la música.

És el nostre deure, el nostre recordatori perquè la seva obra no caigui en l'oblit.

Les caramelles del mestre

Text: Eva Royo i Latorre
(2000)

Introducció

Amb l'arribada de la primavera, la Pasqua també arriba, i, amb ella, les caramelles, que saturen de joia i festa tota l'àmplia geografia catalana.

La cantada de les caramelles és una de les formes culturals més antigues que perviuen en els nostres temps.

L'estudi d'aquesta tradició pot ésser molt interessant, ja que al llarg dels anys la seva finalitat ha canviat, com també ho ha fet la manera de desenvolupar-se.

A Andorra la Vella, les caramelles van perdurar al llarg de molts anys de la mà del mestre Joan Roure. Ell va fer cançons noves i va implicar-hi infants i adults per mantenir-les vives. Tot i això és interessant efectuar una comparació al llarg dels anys i fer-ne un estudi aprofundit.

Les caramelles d'Andorra

A tot Andorra, el dia de Pasqua es reunien els fadrins en colles i formaven caramelles, que anaven pels carrers cantant cançons i portaven una

Caramelles amb la directora Anna Roure, la néta de Joan Roure

cistella guarnida damunt un ruc, on posaven els donatius de la recapta que feien per les cases, que generalment consistia en ous i botifarres. El mateix diumenge, o l'endemà, dilluns de Pasqua, feien un berenar amb tot el que havien captat.

Des de l'antigor, homes i nois es reunien quinze dies abans del Diumenge de Pasqua per assajar les cançons que cantarien més endavant. Les can-

çons que cantaven eren senzilles i s'aprenien per repetició. Sovint, els homes, quan sortien a treballar fora del país, aprenien cançons noves i quan tornaven a casa les cantaven i les ensenyaven als veïns i als amics.

També es cantaven moltes cançons que feien referència a raptos, episodis d'amors impossibles i matrimonis no desitjats. Normalment aquestes cançons solament les cantaven en públic els homes.

La tradició de les caramelles es conserva avui dia pel que fa a la sortida d'alguns grups de joves i d'infants que canten cançons. A Andorra la Vella ho fan diumenge i dilluns de Pasqua, i a Sant Julià de Lòria, el diumenge següent.

Història de les caramelles

El significat del terme *caramelles* és originàriament desconegut. El fet d'anomenar-se *caramella* la flauta de pastor o flabiol primitiu fa pensar en un origen possible del mot. També hi ha qui s'empara en el nom que es donava al pagament o la capta

que es rebia. També és força corrent trobar el mot *camarelles* (un camarell és un patge o servent), i podria significar la colla de servidors o patges de la Mare de Déu. Cal recordar que abans les cançons típiques de caramelles eres goigs a la mare de Déu.

Són molt esteses les formes de camalleres derivades de camals o calçons plens de cascavells o també camilleres, de fer camí.

Segons l'escriptor rossellonès Alart, les caramelles són una de les mil formes de facilitar l'arribada de l'any a la primavera.

Les caramelles tenen en principi un sentit profà. Més tard, el cristianisme, amb el seu simbolisme dominant, adapta aquesta festivitat agrària per commemorar la resurrecció de Crist.

Les caramelles són cançons populars que canten les colles a la festa de les Caramelles per a la celebració de la Pasqua.

És una festa pasqual, que té lloc tradicionalment a la Catalunya Vella i al nord de la Nova. Una colla de cantaires i masies de les poblacions davant de les quals canten les cançons anomenades també caramelles. Generalment sortien dissabte de Glòria als vespres, i actualment ho fan diumenge i dilluns de Pasqua.

Per tal d'arribar als balcons i a les finestres, els caramellaires porten una perxa llarga amb una cistella al capdamunt amb cintes i garlandes. Sovint portaven un mul amb portadora per recollir els ous anomenat *la lloca*. Amb el resultat de la capta, els caramellaires feien generalment un àpat col·lectiu.

El cant pot acompanyar-se d'un ball i d'instruments musicals (flauta, tamborí, cornamusa, gralla, violí).

La música i els músics

La música

La música de les caramelles és essencialment música de sardana tocada d'una manera diferent. Les caramelles serien com una sardana concert, amb la diferència que tan sols és fa una sola passada i s'eliminen les repeticions.

Per contra, els instruments utilitzats durant les caramelles no són els mateixos que els utilitzats en les sardanes però tenen algunes similituds.

Els instruments utilitzats són els següents:

-La flauta travessera, que substitueix el flautí de la sardana.

-El clarinet (substitueix el tiple).

-El saxo (representaria una tenora).

-La trompeta.

-El fiscorn.

El canvi en els instruments és degut al fet que les caramelles es realitzen en moviment i d'un costat a l'altre. Els instruments han de ser manejables. Tots els instruments utilitzats a les caramelles són instruments de vent.

Els músics

Quan les caramelles eren dirigides pel mestre Joan Roure, els músics eren alguns dels membres de l'Institut Musical Andorrà. Tan sols assistien a les representacions del carrer, però no assajaven mai amb els caramellaires. Això feia que pels carrers es notés un distanciament entre músics i caramellaires. Cal destacar, però, la diferència d'edats entre els uns i els altres. Mentre que els

Joan Roure dirigint les caramelles el 84-85

músics eren homes d'edats més grans, els caramellaires eren els nens i nenes del poble.

El mestre Roure era capaç de fer un lligam que provocava harmonia al llarg dels recorreguts.

Val a dir també que els músics no tocaven llurs instruments únicament per devoció, ja que la seva feina els era remunerada. Els caramellaires, en canvi, es satisfien únicament amb les donacions dels vianants.

L'any 1991, amb la mort del mestre Roure, hi va haver un canvi important en la composició dels músics. En un principi es van contractar músics de Berga i al cap d'uns anys, i adonant-se que les caramelles, si eren íntegrament del país millor, es va tornar a la tradició i es va cridar novament els membres de l'Institut Musical Andorrà.

Com a fet destacable podem dir que hi ha gent que va passar d'ésser cantant a músics, o l'inversa, per no abandonar mai les caramelles.

Les cançons

Antigament, dins del repertori de les caramelles, s'acostumava a tenir alguna cançó que fes referència a un fet rellevant del país durant l'any en curs. Aquestes cançons es componien per improvisació i repetició i se'ls donava un tractament irònic que expressava l'opinió popular. Un exemple és l'any 1929, quan es va fer popular una cançó que mostrava l'opinió i les expectatives populars davant l'esperança d'iniciar la construcció de la primera carretera entre la Seu d'Urgell i Andorra. Després de la Segona Guerra Mundial, la influència de refugiats catalans va aportar noves del folklore català. El repertori era format bàsicament de cançons catalanes i de sardanes. Va ser aleshores quan, després de la cantada i en el moment de la recaptada de donatius aquests ja no eren alimentaris, sinó de diners.

Les cançons que s'han cantat en els darrers quaranta anys a Andorra la Vella són totes de creació de Joan Roure i Jané, que componia les cançons especialment per a aquesta diada i que es cantaven de manera estructurada.

Cada any s'escollien dues cançons diferents i es cantaven alternativament per carrers de la vila.

El mestre Roure va viure per la música i amb la música, component innumbrables i excel·lents obres que han quedat com a patrimoni nacional i que perduraran amb el pas dels anys, de generació en generació.

Així podem trobar cançons com *Primavera, La Pasqua de les flors, Avui és Pasqua, Bonica Andorra o Carona de Rosa*.

Caramelles 1989

El contrapàs

El contrapàs és una dansa popular catalana de caràcter solemne. El seu nom indica pas fet en direcció contrària al pas precedent. D'origen molt antic, es ballava al Principat i al Rosselló al segle XIX. Els dansaires evolucionaven al so d'una cobla reduïda (cornamusa, grall, flabiol, tamborí...) en forma de rengle i donant-se les mans oscil·laven cap a l'esquerra i cap a la dreta. La coreografia consistia a donar una volta a la plaça repartint els passos de manera que en acabar la música el dansaire es trobés al mateix punt de partida.

És el ball més típic i popular de les valls d'Andorra i ja es ballava al segle XVI. Ara ja fa uns anys, en presència del mestre Roure, el contrapàs es ballava en època de caramelles, i s'alternava amb les cançons dels caramellaires. Era una tradició que s'ha anat perdent al llarg dels anys tot i que s'ha volgut seguir encara que de manera diferent.

Actualment el ball del contrapàs s'ha traslladat al diumenge de festa major. Es balla després de la missa juntament amb les autoritats i els mossens. El procediment es desenvolupa en dues parts:

1a) Primer balla l'Esbart Dansaire d'Andorra, que mostra la dansa al poble.

2a) A continuació balla tot el poble unit amb les autoritats.

Com a curiositat cal destacar que el contrapàs és un dels pocs balls que comença amb el peu esquerre. Actualment i després de la separació de les caramelles, el contrapàs ha assolit una autonomia pròpia.

El recorregut

Les caramelles a Andorra no sempre han seguit el mateix recorregut. L'any 1966, en què va començar a dirigir-les el mestre Roure, la cantada de caramelles es feia des de Santa Coloma i fins a Escaldes. Després, amb la creació d'aquesta nova parròquia, el recorregut es va limitar únicament a Andorra la Vella. El recorregut era el següent:

Diumenge:

- Sortida de la plaça del Poble, a les 9.00 del matí.

- Direcció a l'avinguda Tarragona.

- Andorra 2000.

- Establiments Marrugat.

- Església de Sta. Maria del Fener (a la plaça Joan Roure).

- Av. Meritxell.

- Servei de Telecomunicacions d'Andorra (STA).

- Escala.

- A la Rotonda, a les 11.00 del matí.

- Hotel Montserrat.

- Galeries Reig.

- Pyrénées.

Caramelles amb la directora Anna Roure davant del Comú d'Andorra la Vella

Caminant amb els caramel·lares als anys 70 (foto Joan Burgés)

Caramelles el 1990

Joan Roure dirigint les caramelles

- A les 12.00 del migdia, trobada a Casa de la Vall amb les autoritats. Era el moment en el qual les autoritats entregaven els diners a la canalla.

- Per finalitzar el diumenge, els cantaires es dirigien, a les 13.00, a la sortida de missa, on realitzaven alguns cants pel mossèn i els presents.

- Abans d'acabar és tradició de fer la foto, juntament amb les autoritats davant de l'edifici del comú d'Andorra la Vella.

Abans de marxar, tots els nens i nenes eren convidats a un aperitiu al bar de la Plaça del Poble.

Dilluns:

El dilluns el recorregut era menys feixuc; es cantava sobretot als barris i als racons més amagats de la vila.

- Sortida de la plaça del Poble, a les 10.00 del matí.

- Cap del Carrer.

- Plaça Guillemó.

- Hotel Andorra Center.

- Teatre Comunal.

- Clara Rabassa.

- A les 11.15 del matí es cantava a la residència del Solà d'Enclar

- Tot seguit els nens i nenes es dirigien a l'Estela i a l'antic Carrer Major.

- A les 13.00 s'anava a la plaça Rebés i es finalitzava la cantada a la plaça del Poble.

Cal destacar que durant els darrers anys, els caramel·lares han anat a cantar a la residència Solà d'Enclar de Santa Coloma.

És interessant recordar que el recorregut ha estat sempre el mateix. Això no és una casualitat, ja que els indrets on s'havia de cantar eren punts estratègics. Generalment es feia davant de les cases de personalitats importants, d'aquelles persones que feien donacions generoses als cantaires. A cada aturada s'interpretaven dues cançons, creades pel mestre Joan Roure.

Enquesta etnològica

1- Com va decidir d'iniciar-se a les caramelles? Des de molt petit sempre m'ha agradat col·laborar en històries culturals i lúdiques, però va ser realment el mestre Roure (professor meu de trompeta en aquella època) qui em va motivar per participar-hi com a cantaire. Evidentment, això, lligat al viatge que s'organitzava a posteriori per a tots els participants. Va ésser realment una experiència inoblidable.

2- Tinc entès que vostè és una de les persones que van passar d'ésser cantaire a esdevenir músic. Com va fer-se aquest canvi?

Una cosa va portar l'altra. El mestre Roure, gran

impulsor de la cultura andorrana i catalana, va constituir el que després es va anomenar la Cobla Comunal d'Andorra la Vella (que actualment ja no existeix), amb alumnes joves de l'Institut d'Estudis Musicals d'Andorra la Vella. Com que jo era alumne seu, de trompeta, vaig formar part del grup de músics que va col·laborar en les caramelles d'Andorra. L'experiència fou més que enriquidora, ja que era la primera vegada que tocàvem en públic.

3- Com valoraria vostè la presència del mestre Joan Roure a les caramelles d'Andorra? Què en pensa dels canvis apareguts després de la seva mort?

El mestre Joan Roure ha estat per a mi i per a molta gent una persona digna de ser admirada, no només com a impulsor de les tradicions d'Andorra, com he dit abans, sinó per la voluntat d'adreçar els joves i de voler-los involucrar, fet molt important si es vol que perdurin en els nostres temps. Per altra banda, tot s'ha de dir, era una magnífica persona, que irradiava energia i alhora tranquil·litat. Arran de la seva mort moltes coses van canviar. No voldria generalitzar, però ho resumiria amb la pèrdua de vocació. Això va portar, per exemple, que la cobla que tan brillantment havia començat acabés morint.

Després de Joan Roure, les caramelles han funcionat prou bé, de la mà del seu fill, Jordi Roure, i de la seva néta, Anna Roure.

4- Com ja és sabut, antigament en les caramelles es ballava el contrapàs. Actualment aquesta tradició s'ha perdut tot i que es manté per la festa major d'Andorra. Què en pensa d'aquest canvi i d'aquesta pèrdua?

Malauradament no he conegut les caramelles

amb el contrapàs; això no obstant l'he ballat durant molts anys com a membre de l'Esbart Dansaire d'Andorra la Vella. En aquest cas, no parlaria de pèrdua sinó més aviat de trasllat. Parlar de tradicions no vol dir que hagin de patir el pas del temps; el contrapàs es va desdoblar en dos moments diferents. Segurament, el contrapàs de les caramelles era més una dansa per mostrar a la gent. Actualment ha esdevingut una dansa popular que implica tot el poble.

5- Vostè, que ha participat en les caramelles com a cantaire i com a músic, com valora les cançons creades pel mestre Roure?

Sempre he admirat les cançons del mestre, tant per la seva lletra com per la seva música. És increïble pensar que una persona que no era d'Andorra pogués expressar coses tan belles d'aquest país. De ben segur que n'era un enamorat. De la seva música destacaria sobretot la senzillesa, que les fa fàcils i absorbides. Tenen un contingut molt carinyós que permet disfrutar-les al cent per cent.

6- Hi ha moltes tradicions que han arrelat amb força al nostre país com ara l'escudella de Sant Antoni o Sant Jordi. N'hi ha d'altres que malauradament s'estan perdent, com ara el tió o les caramelles. Per què creu que això succeeix? La pèrdua de les tradicions ve donada per l'evolució de la societat cap a un moviment més ràpid, en què resta poc temps de lleure. És una llàstima que això succeeixi, i crec que entre tots hauríem de fer el possible per mantenir-les.

Bibliografia
JULIÀ I ADAN, EVA. *Hereus i cabalers*. 1997
AMADES, JOAN. *Costumari català*

EL VESTUARI

Al llarg dels anys el vestuari de les caramelles no ha patit canvis importants. De sempre, nois i noies han vestit les robes típiques catalanes presentades a continuació:

Els homes:

- Barretina vermella (barret de color vermell amb la gira negra).

- Faixa vermella (tros de tela de cotó, enrotllada a la cintura i acabada amb un serrell).

- Camisa blanca.

- Pantalons de vellut negres fins al genoll.

- Mitges o mitjons llargs blancs.

- Llaç vermell a l'entorn del coll.

- Espardenyes o vigatanes (calçat de sola de cànem trenat i l'empenya feta amb vetes o roba gruixuda amb dues vetes que es lliguen a la cama).

Per als nois:

- Vigatanes.

- Pantaló fins a mitja cama de color negre.

- Faixa lila.

- Camisa blanca.

- Barretina lila.

Per a les noies:

- Vigatanes.

- Enaigües.

- Faldilla estampada de colors.

- Camisa blanca.

- Mocador al coll de color gris o marró.

- Còfia negra amb una punxa al centre del cap.

Per a les dones:

- Espardenyes.

- Mitges blanques.

- Faldilla ampla estampada de flors

- Viso blanc amb puntes ben emmidonats (s'ha d'emmidonar perquè la tela quedi ben estarrufada).

- Davantal de seda negra decorat amb puntes

- Camisa blanca amb agulla de coll

- Cinta negra per al coll

- Mantó de seda negra brodat

- Mitenes (guant de punt sense dits que cobreix la mà fins a la meitat del polze i el començament dels altres dits, de malla de xarxa).

- Xarxa del cap (recull els cabells en una trena, llarga fins a la cintura i feta amb malla de xarxa i amb un llaç negre de setí a dalt del cap).

La música a casa

Joan Roure amb els seus fills, Jordi, Meritxell i Pites, i la néta Anna, caramellaires el 1977

Text: Meritxell Roure i Morist
Professora de llenguatge musical, cant coral i piano

A casa tots vivíem la música i de la música. Des de ben petits cantàvem i tocàvem, anàvem a les caramelles d'Andorra i més tard a l'Orfeó. A més d'aprendre a tocar un instrument i de fer llenguatge musical, que ja ens ocupava tres dies a la setmana, dos dies al vespre anàvem tots als assajos.

Érem una mica especials, perquè vivíem una vida nocturna diferent dels nostres amics i perquè, els anys setanta, estudiar música no era fer una extraescolar més com avui dia, sinó que era tot un privilegi. Això ens treia hores de jocs al carrer, però el pare sabia que en trèiem profit.

Les classes no les fèiem a casa, amb ell, però ens feia un seguiment continuat. Quan estudiaves a l'habitació o al piano del rebedor i ell era per casa, gairebé abans que t'adonessis que t'havies equivocat senties que et deia de lluny: "Fa sostingut, nena, fa sostingut!"

La implicació amb la vida musical i popular d'Andorra i de Solsona era tan gran que fins i tot per Carnaval ens feien un paper per no anar a l'escola durant tota una setmana.

Ell sabia que allò ens era bo i nosaltres ho vivíem tan intensament que després hem après a valorar moltíssim la cultura popular, d'aquí i d'arreu.

Tot té l'altra cara de la moneda, i és veritat que els horaris del pare feien difícil la vida familiar. Era un treballador incansable: després de treballar vuit hores de comptable, anava a fer les classes, els assajos, a tocar en les diferents sales de festes que

Els quatre fills de Joan Roure: Jordi, Pites, Joan i Meritxell, i el seu besnét, Julien

Davant de Cal Roure al carrer del Castell de Solsona al 1946. D'esquerra a dreta: Pilar Roure i Jané (la filla 3a); Joan Roure i Riu i Carme Jané i Serra (els pares), Mercè Torra i Bertran (embarassada del Jordi), Joan Roure i Jané (els fill gran), i Pepita Roure i Jané (la filla 2a)

Meritxell al piano en el concert de Nadal de Besalú

L'Anna, caramellaire petita

Dinar familiar el 1986-87, Joan Roure i la seva esposa Ma Pilar Morist, en Jordi, i les seves filles, Anna i Marta

Jordi Roure i la seva dona, Pepita Besolí, i el seu pare Joan Roure i la seva dona Mª Pilar Morist amb els companys músics el 1972

hi havia hagut a Andorra, molts caps de setmana anava de *bolo* i encara, moltes nits, fins a altíssimes hores de la matinada, feia les seves composicions i arranjaments. Muntava una parada a la taula del menjador amb totes les partícules per a cada instrumentista, tot fet amb plomí i fulla d'afaitar. Se'n faria creus si veïes com ara es fotocopian llibres sencers de partitures, s'edita tot amb ordinador, s'imprimeix des de casa..., aquelles solfes eren autèntiques filigranes!

De tot ens en feia partícips i és per això que ho vivíem com una cosa natural i positiva. Com aquell que té un pare forner i es passa hores a l'obrador amb ell i, de tant en tant, té el plaer de menjar-se un llonguet calent i acabat de fer.

De vegades ens animava a fer petits grups instrumentals a casa: piano, flauta, violí, trompetes..., allò per als veïns era una bomba!! Per Nadal anàvem tots a cantar a la missa del gall i més endavant, en els sopars amb cunyats, cunyades i nebodes, els posàvem la pell de gallina cantant a taula les nadeses a quatre veus.

Ell estimava la música i ens la feia estimar i, sense haver-hi teoritzat, sabia que era el millor per a nosaltres. El temps li ha anat donant la raó: avui dia tothom té clar els seus grans beneficis.

Tot i que no tots els fills s'hi han acabat dedicant, som conscients que vam tenir una infància privilegiada.

Gràcies, pare!

La sala de festes La Rotonda el 1967
(foto Joan Burgués)

Conjunt Dixie Combo el 1964

Conjunt Diamants, 1984

Dues trompetes Roure

El meu amic i el meu mestre El meu pare i en Joan Roure i Jané

Text: Jordi Roure i Torra

Vàrem arribar a Andorra l'any 1963 gràcies al Sr. Melcior Larrossa, propietari i director de la sala de festes La Rotonda.

A partir de l'any 1964, alguns membres del Centre Moral i Recreatiu d'Andorra van contactar amb el meu pare perquè recités una coral que havia funcionat sobretot en l'àmbit de les caramelles i, a la vegada, perquè donés un impuls a la cultura musical del país, ja que en aquells temps poca cosa hi havia. Va fer-ho i es pot dir, amb la perspectiva dels anys transcorreguts des d'aleshores, que el treball fet va ser positiu. Podem parlar de l'Orfeó Andorrà, cau d'art musical; de l'arranjament de l'himne andorrà, tal com sona ara; va ser l'autor de sardanes com l'*Andorrana*, *A la Verge de Meritxell...*, de la cançó *Bonica Andorra*, de diverses caramelles, de balls per a l'Esbart, etcètera.

Jo penso que el meu pare va correspondre a l'estima de la gent d'Andorra posant tota la seva estima i sentiment en la música que anava creant.

Penso que el meu pare era un enamorat de la vida en general. Sabia que s'estava morint i encara parlava de projectes musicals de futur. No volia admetre que la natura i la vida, que tant estimava –els colors, els sons, els ocells, les flors, les persones–, no podia admetre, com deia, que tot això li fos negat pel no-res de la mort.

"Papa, com estàs?", li vaig preguntar hores abans de morir, i ell em va mirar amb ulls plorosos, ulls tristos, plens d'impotència i em va contestar: "Joestic bé... I tu, com estàs, Jordi?" I al cap d'una estona va morir. Va morir un home de bé, riquíssim; riquíssim amb el tipus de riquesa que ell més valorava: l'afecte de tothom que l'havia conegut.

Conjunt Piracomb 1976

Cobla Institut Musical a la Festa de la Música el 1990

Orquestra Diamant Club el 1946

Conjunt Classic Quartet 1972

La família Roure

Text: Jordi Roure i Torra

La família Roure sempre ha estat molt sensibilitzada per la música. El primer de tots va ser el meu avi, en Joan Roure i Riu, pare del meu pare; tocava la trompeta i va formar part de diverses orquestres de Solsona, el nostre poble, d'on vénen les nostres arrels. El meu avi –jo li deia padrí, així doncs el meu padrí– volia que el seu fill portés el negoci familiar i que estudiés, però d'amagat el meu pare anava estudiant, però estudiant violí i trompeta, solfeig, teoria, harmonia..., la seva mare l'hi ajudava. Quan va descobrir que el seu fill ja tocava el violí i la trompeta, solament li va quedar acceptar-ho i el va col·locar a la seva orquestra de segon trompeta, primer violí i cantant –aleshores no hi havia micròfons i cantaven amb embuts–. El meu pare anava estudiant harmonia, instrumentació, melodia, etc. i va començar a compondre sardanes, caramelles i cançons. En aquells temps, a Solsona, es feien Els Pastorets per Nadal i La Passió per Setmana Santa. El meu pare va musicar Els Pastorets i va compondre una obra sencera per a La Passió, que segons m'ha dit la gent gran, que encara se'n recorda, era molt bona i maca. He de mirar de recuperar-la. El meu pare va anar creixent, musicalment, i va crear una orquestra a Solsona, que es va dir Diamant Club; encara ara la gent en parla, triomfaven allà on anaven. El meu pare em va explicar que havien vingut, per carnaval, a Escaldes uns quants anys; d'aquest fet, encara ara, tinc el plaer de trobar-me amb gent, que en aquella època era jove, que ara em diuen que els carnivals dels anys quaranta eren molt grans, irrepetibles i inoblidables. El Dotet, el Tavi, el Rispal, etc. eren persones a qui el meu pare recordava constantment i que ells també l'apreciaven.

Recordo que el meu pare em va explicar que quan tenia l'orquestra Diamant Club havia rebut una oferta d'un representant de Barcelona que consistia a entrar a formar part d'una orquestra de primera trompeta i que havia d'anar a tocar a Cuba, en una sala de festes molt important (evidentment, era la Cuba abans de la revolució). Jo ja havia nascut i em va dir que possiblement aniríem a viure a Cuba. La seva mare li deia que no marxés, li deia: "Joanet, no marxis, no marxis d'ací, que si el vaixell tomba, te'n vas a morir." Aquestes paraules varen servir perquè el meu pare compongués una havanera que es diu *Lluna de Cuba*. Aquesta havanera formava part del repertori de l'Orfeó Andorrà, quan ell el dirigia.

Marta Roure, primera representant d'Andorra Televisió, en la seva actuació al Festival d'Eurovisió el maig del 2004 a Istanbul

Marta Roure

Les germanes Anna i Marta Roure

Marta a "Si et perds"

Coreografia de la interpretació al festival (foto Fernando Galindo) Diari d'Andorra

Marta amb les coristes de l'actuació a Eurovisió

En una roda de premsa abans del festival

Marta Roure durant l'actuació al Festival d'Eurovisió

Doncs bé, fent cas a la seva mare no varen marxar cap a Cuba; ben mirat, i amb la perspectiva que dóna el temps, crec que va encertar la decisió, però va marxar de Solsona, volia dedicar-se a la música, i varen anar cap a Lleida, on va crear, junt amb un amic, l'orquestra Dekaros. Després el van venir a buscar els de la Triumfal d'Igualada, després els de l'orquestra Amoga de Vidreres i després, cap a Andorra, a la sala de festes La Rotonda. I a Andorra ens vàrem quedar; ell s'hi ha quedat per sempre. I a Andorra va néixer l'última filla que va tenir, la Meritxell Roure, que també s'ha dedicat a la música; ara és professora de piano a les escoles de Banyoles i Besalú. El meu pare va tenir dues nétes de part meva, que també han seguit el camí de la música. La meua filla Anna, en morir el meu pare, va seguir, durant uns anys, mantenint les tradicionals caramelles de Pasqua, que ell havia reactivat, crec, l'any 1964. L'Anna es dedicava a ensenyar als caramellaires les cançons que havia compost el seu avi; era la directora del cor i jo l'ajudava en la part musical. L'Anna en l'actualitat és coordinadora d'estudis a l'escola municipal de música de Solsona, a la vegada que professora de piano. L'altra néta seva, l'altra filla meua, la Marta, va tenir el gran honor de ser la primera representant d'Andorra, l'any 2004, i que va cantar per primera vegada a Eurovisió en català, cosa que va omplir de joia la nostra família. Estic segur que el meu pare s'hauria sentit molt orgullós de la Marta, de pensar que una néta seva havia cantat en català per primera vegada a Eurovisió.

Llista de part de l'obra de Joan Roure i Jané

Text: Pites Roure i Morist

Sardanes

- Baixant pel Cardener (1940)
- En Quimet de ca l'Algué (1948). Obligada de trombó
- L'aplec de la taula rodona (1950)
- Cant d'amor
- La sardana de Solsona (1950). Lletra: Ramon Valls Pujol
- En Jordi i la Pepita (1960)
- En Joan Llobet (1960). Obligada de tenora
- La llum de Tarragona (1960). Lletra: Joan Serracant
- Olesa i la passió (1960)
- El campanar del meu carrer (1964)
- Andorrana (1965). Lletra: Dom Ambrós Caralt
- Rambla avall (1966). Sardana coral. Lletra: Dom Ambrós Caralt
- En Tomàs Bahí
- Ciutat de Solsona (1982)
- Senzilla (1982)
- Solsona, Ciutat Pubilla (1983)
- L'amic Pere (1985). Obligada de tenora
- Alba (1986)
- Aplec a Encamp (1989)
- Anna i Marta (1990)
- Aplec a Meritxell
- Poncella del Pirineu. Lletra: Xavier Plana
- Cardona
- Verge de Montalbà
- Poncella del Pirineu
- Primavera

L'Orquestra Rebés

El Nadal dels concerts Rebés

Festa major de Solsona (Audiovisuals de Sarrià)

- Baixada de l'Ajuntament (pasdoble La Geganta Vella / Joan Roure)
- Ball dels óssos (Joan Roure)
- Ball dels cavallets (Arranj. Joan Roure)
- Ball del drac (Joan Roure)
- Ball dels nans (Joan Roure)
- Ball de bastons. Xirimicotret (Arranj. Joan Roure)
- Ball de bastons. Jugarem a córrer (Arranj. Joan Roure)
- Ball de bastons. Rigodons (Arranj. Joan Roure)
- Ball de bastons. Soldevila (Arranj. Joan Roure)
- Ball de bastons. Tombarella (Arranj. Joan Roure)
- Ball de l'àliga (Joan Roure)
- Ball dels gegants (Arranj. Joan Roure)
- Pujada de l'Ajuntament i tronada (pasdoble El Gegant Vell / Joan Roure)

El Plor

La Pasqua de les flors

De la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

En la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

En la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

En la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

En la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

Primavera

Cançons i ballades
de la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

Cançons i ballades
de la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

Cançons i ballades
de la cantant Pasqua Salarich
amb la col·laboració de Joan Puig i Salarich

CARNESTOLTES D'ANDORRA 1983

- Carnaval de Solsona (Discophon)**
 El Bufi (popular / Joan Roure) (1975)
 Ball mut (popular / Joan Roure)
 Ball de la Draka (popular / Joan Roure)
 Ball dels nans (Joan Roure)
 Ball del xut (Joan Roure)
 Ball del comte de l'Assaltu (Joan Roure)
 Ball dels gegants (Joan Roure) (1977)
 Ball de contradances (popular / Joan Roure)
 Fígues, coca i vi blanc (Joan Roure)
 La cremada (popular / Joan Roure)

- Pasdobles d'en Joan Roure Jané**
 Diades de Corpus i festa major de Solsona –
 Orquestra Patinfanjàs (CK Music)
 Anar fent (1977)
 Cercavila (1986)
 El gegant vell (1950)
 La geganta d'en Manel (1966)
 El gegant jove (1978)
 La geganta vella (1979)
 La geganta jove (1985)
 La pujada (1988)

JOAN ROURE JANÉ

EL CAMPANAR DEL MEU CARRER

FESTA MAJOR DE SOLSONA

colla la principal de la bisbal

PASDOBLES

PATINFANJÀS

- Caramelles**
 Ciutat aimada (Solsona, 1944). Lletra: Josep Pensí Pirinenca (Andorra). Lletra: Joan Puig i Salarich
 Primavera (Andorra)
 La Pasqua de les flors (Andorra). Lletra: Joan Puig i Salarich
 Pasqua d'Andorra (Andorra). Lletra: Joan Puig i Salarich
 Llum de Pasqua (Andorra). Lletra: Joan Puig i Salarich
 Nit de Pasqua. Lletra: Dom Ambròs Caralt (1964)
 Al·leluia (Andorra)
 Cant de Pasqua (Andorra). Lletra: Xavier Plana
 Combinada 1972
 Combinada 1976

- Cançonetes**
 Nunca podré [Slow Fox] (1943)
 Bonica Andorra (1968)
 Arriba va [marxa] (1950). Lletra de Joan Serracant
- Altres**
 Carnestoltes d'Andorra (1983)
 Penya Barcelonista de Solsona
 Ball de gegants d'Andorra (1985)
 Himne Futbol Club Andorra. Música i lletra: Joan Roure
 Himne de les penyes del Barça. Lletra: Sícoris

El meu avi va anar a Andorra

Text: Marta Roure i Besolí

De cada plor, de cada riada, de cada soroll en feia un acord. Tot tenia una harmonia perfecta i sempre l'acompanyava una cançó.

Tot el dia barrinava, caminava lent, no sabies mai si anava cap amunt o cap avall del carrer.

Compondre era la seva existència, la música la seva vida, i una dedicació perseverant, evident, excitant i exquisida.

Músic d'essència. Una ment lliure i plena. Una vida dedicada a fruir dels seus sentiments: cants d'amor a la vida i a la Pasqua Florida.

D'ell recordo les seves mans, la seva pell, com la neu, i la seva inconfusible olor. La seva mirada amiga i el respecte que desprenia, el seu caminar i la seva gavardina. El seu amor a la família, i a l'equip del seu cor, el Barça.

Persona d'arrels pronunciades, bon català.

Amant també d'aquest petit país, protegit per muntanyes.

Ens va fer estimar Andorra a partir de la seves lletres dedicades: "Bonica Andorra, petit país, muntanyes blanques, mon paradís, aigües lliscant brusentes, racons insospitats, jardins immaculats, adéu les cimes altes, torxes del Pirineu, adéu gentil grandalla, adéu la flor de neu..." Ens explicava coses tan boniques d'Andorra que finalment el seu amor cap a ella ens va contagiar. Estimar aquesta terra i fer-la nostra per sempre, suposo, que entre moltes d'altres va ser la seva intenció.

Emigrants i benvinguts, i molta música per oferir a aquestes valls que tant compositors com poetes han inspirat.

Sempre recordaré el dia que ens va regalar una cançó dedicada a la meva germana i a mi, *L'Anna i la Marta*, arran d'aquella tarda a casa meva, i cada gest era desvestit.

Jo era petita quan la van estrenar, asseguda al seu costat me l'anava explicant compàs per compàs. Aquella preciosa melodia tenia lletra: la veu del meu padrí, un conte extraordinari i imbatible. Unes paraules que no podré oblidar mai, encara avui quan tanco els ulls amb força per recordar moments que ens van unir, aquest, és el moment, aquesta és la sensació. Els mots i la delicadesa. La descripció perfecta. La música de casa meva, la nostra música.

-Sents aquests moviments? Ets tu quan t'enfades amb la teva germana.

-Aquesta trompeta! És el teu pare estudiant..., i aquí tens la teva mare com busca la pau...

Fins i tot hi sortia la *Leisie*, la meva gosseta!

Dins la glorieta de la plaça del Poble d'Andorra la Vella, aquella tarda de primavera em va oferir un dels millors moments de la meva vida. Un regal perpetu. Tot un plaer, avui un orgull.

Només tenia 10 anys quan va morir, i divuit anys després la seva absència encara em fa mal. M'hagués agradat tenir-lo a prop massa vegades, he

- 1- Solsona ret homenatge al mestre Roure, amb la seva filla Pites i la seva germana, Pilar
- 2- Conjunt Stars, 1981
- 3- Conjunt Stars, 1983-84
- 4- Cobla Institut Musical a la Festa de la Música el 1990
- 5- Conjunt Stars, 1981
- 6- Conjunt Stars, 1985
- 7- Conjunt Stars, 1984

necessitat tant que em fes de padrí. Torno a tancar els ulls amb força i em pregunto: hagués viscut més anys amb menys cigarros? Sé que els metges li ho van prohibir, però ell no ho va deixar mai. Ara només tinc la seva música per recordar, aquells moments passats, i les seves lletres que "sense dir-nos ni un mot, sols el teu sospir lliure, sols la vasta expressió del teu viure, jo ho donaria tot".

Les arrels que porto me les han donat de franc. Un cognom que m'enorgulleix. Els records que no em prendran mai.

La naturalitat de la música, la senzillesa i la bellesa que m'han ensenyat, el respecte a aquest art i als seus artesans.

A fer-la, a escoltar-la, a adorar-la fan que, naturalment, les emocions tinguin sempre un acompanyament. Per a cada moment, una cançó. És potser ara no tan curiós que molts de nosaltres, de la família Roure, tinguem aquesta predisposició per aquest món, per aquest art.

És de vena, és la sang, és la dedicació a l'uníson, és l'origen, la predilecció i l'orientació, que ens han ensenyat generació a generació.

Gaudir de i amb la música.

Al meu mestre, Jordi Roure

Text: Marta Roure i Besolí

El meu pare és un torero, d'aquelles persones que no tenen por del toro i es posen al mig de la plaça mirant-lo als ulls, desafiant-lo i que amb només una capa esquiva les seves banyes, que poden, òbviament, costar-li la vida.

El meu pare és un lluitador nat, perseverant, disciplinat, sensitiu i entregat als seus i a la seva trompeta.

El meu pare m'ha deixat només tres cops bufar la seva trompeta i sempre la seva mà l'ha acompanyada.

El meu pare és fort com un Roure, plora quan veu una pel·lícula senzilla i s'enuja molt quan fan mal a la seva família.

El meu pare m'ha ensenyat la paraula *clan*, la importància dels llaços parentius.

El meu pare sempre ha viscut de nit i ha dormit de dia.

El meu pare ha tocat amb moltes bandes, orquestres i ha fet moltes gires; els nens de la meua classe no ho entenien.

El meu pare és el meu millor conseller, per més que jo després oblidí les seves paraules o faci, si més no, el que jo cregui convenient.

Em van educar per poder actuar amb tota la llibertat d'expressió. *Llibertat*, paraula molt expressada a casa.

El meu pare parla molt a casa, en canvi els de fora diuen que sembla una persona de poques paraules i reservada, lluny de la realitat.

Ell m'ha ensenyat a fer les coses de cor i no per

diners, encara que el seu pare ens va dir que els aplaudiments són molt bonics, però un entrepà també.

El meu pare és un bohemí, tret típic dels artistes, inconformista i una vida lliure.

Si hagués de fer un dibuix d'ell el dibuixaria al sofà, estudiant solfa i trompeta, hores i hores, dies, mesos, anys.

Així he crescut, amb el so d'una trompeta constant. Sempre estudiant, sempre fent llavi, l'endemà havia d'anar a tocar.

El que sí que ha aconseguit el meu pare és que la trompeta sigui el meu instrument més apreciat.

La trompeta, per a aquells que no ho sàpiguen, és un instrument de vent, un tub de metall que s'eixampla gradualment. És un instrument dur, de resistència, però de treball també.

El meu pare em parla sempre de sentiments, de colors, de Catalunya i de música.

Buscar la interpretació de la cançó, expressar, exterioritzar les emocions. Buscar els colors. Les vetllades, els béns i els mals sempre han d'estar amenitzats per música. Tot és més suportable. No oblidar d'on venim i quina és la nostra història.

El miro amb infinita tendresa.

Les nostres conversacions poden ser extravagants per als forasters, enriquidores per a mi.

Gràcies per ser qui ets i compartir amb mi els teus secrets.

Big Band Tercer Mil·lenni

Orquestra Volcan

Big Band (Foto Anaïs Clúa)

Big Band (Foto Anaïs Clúa)

"Big Band"

Text: Sergi Tejero i Cano,
saxo

La Big Band comunal va néixer a mitjan dels noranta gràcies als esforços d'en Jordi Roure, que aconseguí reunir diferents estudiants de l'Institut Andorrà d'Estudis Musicals (IAEM) per formar un nou conjunt. Des del meu punt de vista la idea va ser molt bona, ja que, per un costat, ampliava l'oferta d'activitats que podien realitzar els estudiants de l'IAEM a banda dels cursos d'instrument, i per l'altre, donava l'oportunitat de submergir-se en estils musicals diferents del clàssic.

De forma progressiva, la Big Band va anar incrementant el nombre de músics així com la qualitat de les seves actuacions. L'evolució va requerir un gran esforç, no tan sols per part dels músics, sinó també per part d'en Jordi, ja que va haver de treballar amb persones no adultes, i sempre és més complicat. A banda de l'edat dels integrants, també hi havia el factor temps. Aconseguir trobar un horari per assajar que satisfés les restriccions de tots els integrants era difícil. Aquest fet portava que els assajos es realitzessin de les 20 hores a les 22-23 hores (depenent del dia i de la inspiració). Tot sovint amb companys que formàvem part de

la Big Band recordem algun dels moments en què havíem arribat a treure de polleguera "el Roure". La frase clau que ens indicava haver arribat al punt sense retorn (on el límit de paciència d'en Jordi estava ultrapassat) era: "Pleguem! Pleguem!" Ara ho recordem rient, però en aquells temps, quan en Jordi s'empenyava, s'empenyava.

Els anys a la Big Band van ser molt enriquidores, no tan sols per les ensenyances que ens va transmetre en Jordi, o per la millora dels nostres coneixements en geografia de poblets catalans (on fèiem actuacions), sinó especialment per les experiències que vàrem viure amb els companys.

Big Band (Foto Anaïs Clúa)

Mostra antològica de l'obra fotogràfica de Jaume Riba

"25 anys de fotografia",

per Sergi Mas i Balaguer

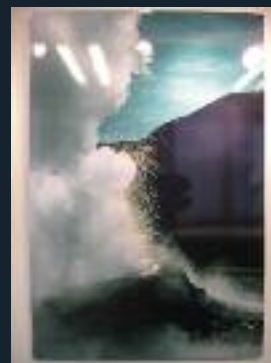
Amb aquest títol s'exposà a la seu del Col·legi d'Arquitectes d'Andorra, del 25 de febrer al 25 de maig, la mostra antològica de l'obra fotogràfica de Jaume Riba.

Vaig tenir l'honor de fer la presentació d'aquests profitosos vint-i-cinc anys de dedicació a la fotografia artística de l'amic Jaume. D'aleshores ençà ha passat gairebé un any; ara intentaré de recordar els termes en què es desenvolupà aquell parlament, feia més o menys així:

"Benvinguts a aquesta sessió espiritual d'astrologia fotogràfica.

En el petit, gran, catàleg que l'acompanya, s'hi troben les imatges fotogràfiques d'en Jaume Riba i Sabaté junt amb una abundosa i original representació d'escrits d'un munt de persones que opinen d'ell i del seu treball, que juntes formen un compendi ric i saborós del personatge i la seva obra. De sempre, ja des del primer llibre de paisatges de les Valls, fins ara, en què n'ha editat un bon feix, les fotos solen estar acompanyades, en perfecta òsmosi, de la lletra sensible i intel·ligent de la Dúnia Ambatlle, i és clar, com no podia ser altrament, també en el catàleg trobarem unes encantadores frases de la glossadora per excel·lència. Tot i això, a mi m'atreuen especialment dues de les breus aportacions, per bé que totes són valuoses: *L'arc murmura a la fletxa abans de llançar-la: 'La teva llibertat és meva!'* Això ho diu Tagore, amic íntim d'en Jaume, Jordi Marquet. I l'altre diu: *Jaume Riba, fotògraf, posseeix un do qualificable de maledicció, de ser rival dels déus, és indecent capturar tanta bellesa...* M'explica que amb la natura té una relació còsmica, hi veu la llum encesa, Alexandra Grebennikova.

Com sabeu, hi ha ciutats levítiques, com per exemple Vic o la Seu d'Urgell, llocs de formació de preclars oficials especialitzats a escatir la bellesa de la virtut i l'estètica del

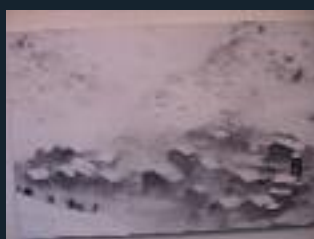

pecat; les muntanyes pel que sembla, almenys en el cas d'Andorra, són proclius a parir oficiants de la càmera fotogràfica. Potser hi ha d'altres punts del globus on també és possible que es produeixi el fenomen però la qüestió encara està per estudiar.

Vet aquí que un dia en Jaume va pujar a la muntanya, en aquest cas al seu Sinai, d'això fa més de vint-i-cinc anys; o pot ser el pic de Padern, o el Comapedrosa, tant hi fa, i allí, arribat al cim, of una veu que li deia el que havia de fer i de passada, en lloc d'entregar-li unes taules de pedra, el bon Déu li donà una caixa fosca.

No m'entretindré a descriure, analitzant-lo, l'art del nostre artista. Això de fer-ne una ecografia amb ressonància ja ho vaig intentar fa una colla d'anys, en ocasió, també, de la presentació de l'exposició de fotografies d'aigua que acollí l'enyorada Sala Bauró de la Pilar Riberaigua en la qual en Jaume jugava amb la memòria de l'aigua i les seves possibilitats màgiques, on vaig descobrir el que no es pot dir, com deia el filòsof, el parlament. Més ben dit, les notes escrites que em feren de cossa es perderen a les mans d'un periodista intel·ligent que assistia a l'acte; de totes maneres, el descobriment fonamental meu i explicitat sense retòrica consistí en síntesi que en Jaume Riba té el que els gitanos n'anomenen *duende*. Així ho vaig dir i així ho mantinc, de manera que quan es tracta d'esperits, un senzill artesà d'ofici com jo poc hi pot fer. Sí, podria fer el retrat d'en Jaume representat per un angelot barroc amb pinta de Georges Brassens, un poeta trobador, fent la seva particular travessa del desert, trepitjant les dunes d'arena dels superlatius. I a més afegir-hi, davant del treball d'aquest homenet, sols un exabrupte, ospaqueta!

Post Scriptum: de quan s'inaugurà l'exposició *25 anys de fotografia* fins a la sortida d'aquest número d'Àgora ha passat un temps, temps en què Jaume Riba no ha restat parat. Ha publicat, el novembre passat, dos llibres gairebé simultàniament: un dedicat als habitants d'una petita illa de la costa oriental africana, aportació generosa d'en Riba col·laborador d'una activa ONG—per cert, que algunes de les fotografies del llibre ens les mostrarà d'avançament en l'exposició de què hem parlat—, i l'altre un aplec de fotografies aèries d'Andorra titulat *Vol de dia*, amb clara i volguda referència a l'obra literària de Saint-Exupéry *Vol de nit*.

Juli Minoves, Inés Sánchez, secretària del jurat, i Àngels Mach, membre del jurat, llegint l'acta

Josefina Porras recollint l'accèssit

Veronik Baudraz llegint el seu poema premiat

Accèssit categoria Recull Josefina Porras i Gonzàlez

"TEMPS FUGISSER"

TEMPS FUGISSER

Sento com el temps gemega al meu voltant,
com s'atansa per marcir-me,
com em desvetlla,
i com em diu que l'oratge
s'apropa per endur-se
les meves fulles.
M'esguarda sense pietat,
sense donar-me una gota de conhort,
ni una espurna de coratge.
Demà, em tornarà a rondar i
em cercarà pertot, i potser se m'endurà.

LLAVORS DE SAVIESA

Cerco llavors de saviesa
que trobo en cada mot,
fal·lera pueril a la captura de mots.
Mots i més mots que germinen
en els plecs del meu pensament.
Pensaments rompent-se en mil mots
i amuntegats en el forn de la creació:
esbalaïdors, exultants, asserenats, amb rebequeria...
Són mots assetjats gelosament per nodrir
dies de tendresa i de melangia.
Sí, avui, és un altre jorn d'inspiració
per abassegar llavors de saviesa.

PARAULES

Ja no canten,
ja no ploren,
ja no riuen.
Un matí en llevar-se la vida,
les paraules emmudiren,
i dansaren en els silencis.
Paraules sense idees, sense gests,
paraules confoses que aletegen,
que es creuen, que es palpen,
en la buidor del pensament.
I entre tant, la vida navega sense rumb,
perquè el timoner de les paraules un matí va callar.

EL PASTOR

Per embolcall té la vellesa,
per amics un ramat d'ovelles
i dos gossos,
per llar el cel i la natura.
És un home de front llaurat,
d'espallles encorbades i
de pit enfonsat.
No tem l'huracà, ni els llampecs,
i es nodreix de dies de pluja,
de dies assolellats i de nits ventoses.
I quan la vall s'enfosqueix,
jeu sobre la molsa,
i el lleu remoreig de fulles
l'inviten a somiejar.
Somia que és a prop d'un rierol,
que llisca entre falgueres,
i enmig de tanta quietud
un so llunyà d'esquelles l'hi
recorden que no està sol,
i la força que porta a dins
el conhorta a seguir fent camí.

EL SOMNI

És una malaltia de l'esperit,
és una necessitat,
és neguit, és curiositat,
és anheli de saber...
Què és aquesta ànsia de saber?
És un somni no resolt.
Però el somni encara dura,
i durarà, sospito, fins al final de
la meva vida.

ESPERANÇA

Albergaves esperances
de que algun dia ell canviaria,
però sota aquella màscara
d'amabilitat, un depredador s'amagava.
No deixava empremta,
però emmetzinava la teva ànima.
I mentre el temps s'esmunyia,
tu llanguies com una flor marcida,
i la tristesa t'engolia, i l'agror
niava en les entranyes.
Erraves cercant consol,
cercant l'escalfor d'unes mans,
cercant la promesa d'un jaç
on reposi l'esperança.

Premi categoria Poema Veronik Baudraz

PUNT MORT

Quan el miro,
No sé qui és.
Quan em parla,
No sé que dir.
Quan l'escolto,
No el comprenc.

Quan se'n va,
El busco
L'invento
L'espero.

Pinto l'horitzó
Perquè no fugi,
Fantasma sense alè,
Soroll humà
De mar sense platja,
Sang i sal,
Grans de por als ulls.

Quan torna,
El seu silenci
S'apodera de mi.
Nou camí de ronda.

Dolors Barchino llegint el seu recull de poemes premiat

Premi categoria Recull Dolors Barchino

"TERRA DE CARGOLS"

BOCÍ DE MAR

Guardo un bocí de mar dins d'un didal de plata embolicat en un mocador brodat de sol aixoplugat de tramuntanes i garbí. Sóc lluny dels ports a la nova casa les persianes estan abaixades i la llum esgarra els forats per tal d'acaronar-me la pell. Hi ha paisatges que només viuen a la memòria d'aquells que han viscut moltes vides i com l'aigua retornen a nosaltres disfressats d'enyor. Jo vaig trencar la meva ànima i vaig llençar un tros al mar espero que torni a mi vestida d'aiguamarina portant olor de sal per aquesta terra tan eixuta inundant de blau els prats i de peixos els jardins. Mentrestant dura l'espera guardo un bocí de mar dins d'un didal de plata.

UN DIA

Esbotza la llum una matinada dins d'un gra de sorra. La tarda recorda l'univers sucre i mel a la boca dels núvols. En arribar al mar la nit baixa a les fogueres del somni, la mateixa llum que s'amorteix a l'ombra.

FANTASMA

Fantasma que somia una quimera i veu imatges de fantasia plenes, visions d'una realitat que no imagina.

Il·lusionat, perquè la seva ment no suporta la noció del temps, i l'ha induït a creure que tot es mentida!

ABSÈNCIA

T'espero encara a dins d'un somni on tot és insòlitàment possible.

No hi ets i malgrat, tot continua i en mi perdures de tal manera, com la vida, vessant el teu misteri, acumulant records que encara cremen.

No t'he dut flors, sols un silenci ocult, íntim, mentre dura la espera.

LA GÀBIA DE LES PARAULES

Amb paraules construiré una gàbia sostinguda ingràvida sobre el mar. Entrarem per la porta dels xiuxiueigs com els ocells, en breus visites, que en sa muda canvien plomes per llibertat.

Sense sostre, amb febles barrots per entrar i sortir viatjarem lliures entre els pensaments.

Ningú podrà tancar-nos dins la gàbia de les paraules.

QUAN LA TRISTOR

Quan la tristor bella fosca, solitària inviolable per paraules que colpegen l'esperit surt del seu cau i s'allarga atrapant desitjos impotents que neixen de sirenes amb veu despallades de tacte i perdudes de mar. Arriba vestida d'aigua i els peixos cerquen aterrits una llum al fons de la xarxa. Entra disfressada de desig i els amants despullen el llit amb les veles de les naus cremades.

A MOSSEGADES

S'obre pas la pena a mossegades de dintre cap enfora, puja per la gola a plom, i ullals esmolats esquincen l'aire dels pulmons.

ENLLOC

La meva esperança cavalca al llom d'un pardal la maleta carregada de cervesa calenta. Els viatges, sobredosis de realitat em porten a l'horitzontal silenci.

A la platja del meus dies llepen els peus les rates que porten escòries de formigó mentre, les tardes escurcen les hores i només les mosques ballen al voltant dels morts.

LA PRESENTIDA DAMA

No tornaré a veure l'hivern magnificat al sol quan la tarda propera i densa regalima de silencis els carrers i omple de records les hores.

No sentiré l'ocell que s'enlaira i canta per retrobar la primera abraçada i besar-la a la petita cambra sotmès a l'absència de llei.

Mans tremoloses de fang i aigua revestides de moments agres i gruixuts acaronen insegures el patrimoni d'aquella pluja vestida de neu.

Totes les forces creuades al camí cansat d'arrelar companys són insuficients quan a l'albada la presentida dama invita a la distància a esborrar presències i a restituir les ombres.

POT SER LA MORT

Esvaiment de les hores a l'aire rovellat dels cossos.

Els àtoms rebenten fugen de la pell i el metall resta nu.

És el moment d'amollar el norai d'empassar-se la terra que trepitgen els cargols.

118è aniversari de la mort de Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Text: Teresa Ventura

Vicepresidenta de l'Associació Musical i
d'Amics de Mozart del Principat d'Andorra

Coincidint amb el 118è aniversari de la mort d'Amadeus, l'Associació d'Amics de Mozart del Principat d'Andorra ha volgut sumar-se als actes d'homenatge que, com és habitual, les diferents associacions d'arreu del món van realitzant. En el cas del Principat d'Andorra l'acte que va tenir lloc a l'església parroquial de la Massana el passat dia 8 de desembre, es va centrar en un petit concert d'orgue a càrrec de mossèn Jordi Miquel Benavent, que és professor de piano pel Conservatori del Liceu i professor d'orgue per l'Escola Municipal de Barcelona, on ha perfeccionat aquesta disciplina sota el mestratge de la catedràtica Montserrat Torrent.

Organista que, per cert, va participar en una de les edicions anteriors del cicle d'Orgue de Tardor organitzat pels Amics dels Orgues, amb el patrocini del comú de la Massana, el Govern i la Fundació Crèdit Andorrà.

El programa es va iniciar amb les dotze variacions sobre la cançó popular francesa *Ah! Vous dirai-je Maman*, peça que va compondre Mozart basant-se en la melodia *Les Amusements d'une heure et demy* escrita per l'escriptor francès M. Bouin l'any 1771.

Són dotze variacions en les quals la cançó es transforma de diferents maneres. L'original ha servit de base melòdica i harmònica a nombroses creacions populars infantils, en la línia de variacions rítmiques temps per temps.

Tanmateix altres compositors han emprat aquesta melodia en les seves composicions musicals, entre els quals Franz Liszt (1811-1886) i C. Saint Saëns (1835-1921). Aquest últim la va incorporar al seu conegut *Carnaval dels Animals*. Per cert, Saint-Saëns és autor, entre d'altres, d'una important simfonia d'orgue que li ha donat un gran prestigi.

En la segona interpretació l'organista mossèn Jordi Miquel ens va oferir la coneguda *Toccat i fuga en re menor (BWV 565)* de Johann Sebastian Bach (1685-1750). La peça va ser composta entre 1708 i 1724, època en què el compositor va crear la majoria dels seus preludis i fugues així com el seu llibre d'orgue. El 1725 va iniciar el llibre d'Anna Magdalena Bach i el 1732 va crear la *Toccat i Fugue d'orque*, també en re menor.

Paral·lelament, Johann Sebastian va compondre les seves Passions, la de Sant Joan (1724) i la de Sant Mateu datada al 1727. Seguirien les més de dues-centes cantates i el llibre de cançons sacres del poeta Schemelis musicat l'any 1736.

D'altra banda l'obra interpretada, coincidint amb la festivitat de la Immaculada Concepció, ens apropa a l'etapa compositiva del cicle de Partites, de les quals a principi d'any el pianista i president de la nostra entitat, Marc Pià Comella, ens va oferir a l'Auditori Nacional d'Ordino, la núm. 4 (BWV 828) igualment en re menor.

Per altra banda i la mateixa setmana vàrem poder assistir a la missa en memòria de Mozart que va organitzar l'associació homònima de Catalunya. Va ser un programa basat en les *Vesperae Solennes de Confessore KV 339*, obra d'Amadeus Mozart que inclou, entre d'altres, *Dixit Dominus*, *Beatus Vir*, *Laudate pueri*, *Exultate jubilate*, *Laudate Dominum i Magnificat*. S'hi va afegir el *Sanctus* de la Missa alemanya de Schubert i el *Paranostre* de Rimsky-Kòrsakov (1844-1908).

La missa, cantada per l'Orfeó Gracienc, a l'església parroquial de Santa Maria de Gràcia, es va fer el dissabte dia 12, la mateixa setmana de la memòria de Mozart andorrana que, com hem dit abans, va consistir en un petit concert d'orgue a la Massana, parròquia on tenim la seu social l'Associació Musical i d'Amics de Mozart del Principat d'Andorra.

Adreça electrònica:
amicsdemozart@andorra.ad

Retrospectiva Jaume Puig i Duró, 75 anys d'art al Centre d'Art d'Escaldes-Engordany

JAUME PUIG I DURÓ

01/12/1914 Nasc a Escaldes a cal Rocabona.
1934-35 Època d'aprenentatge a Després França amb Lluís Salvat
1938-39 Any de treball i estudi a Montpelier-França-concurs al premi Guisardet.
1939 Nascia a Andorra
1940-50 l'Establida com a empresari de disseny i posteriorment com a propietari d'una fàbrica i com a artista que passa per Andorra - els espais són: Puig i Ansoa Vaga, Centre de Morner, Albert Parola pare del territori actual i social Patrici Casanovas, Pons Sabata, Gerardo Guayot amb l'aportació actual a conèixer pel Sr. Manelico.
El seu fundador i president del SEWA (Grup d'Artistes i de la Rocabona)
El moment de la Passió amb el Regenerador dirigit per l'Esteban Albert. Col·laborant amb el famós.
Firma per l'1 de l'entorn i el grup d'artistes establerts a Andorra que es mantenen a Barcelona. Sortida amb Jordi Duarte per iniciar l'obra de la galeria d'art d'Andorra.
1964 Any d'intens producció i exposicions.
1970-80 Investigació de noves formes expressives.
May 1982 Exposició Històrica dedicada a Jaume Puig i duró Morner i Duró per l'Hotel. Centre d'Escaldes-Engordany i La Xarxera. Un moment en què el Sr. Duró i el Sr. Puig i Duró.
1984 Exposició d'Andorra i Catalunya de la Península Ibèrica.
Abril 2005 Realiza la entrega de la Medalla de Sant Jordi a Regia Cultural.
2004 Premi Agència Cultural 2004 compartit amb el Sr. Joan Ferrando.
13/06/2008 Mor a Escaldes-Engordany als 93 anys.

EXPOSICIONS COLLECTIVES RECENTES

- ◆ Exposició a la Sala Pons d'Urgell al Centre de la Casa de la Vila de la Vila d'Andorra
- ◆ Museu d'Art d'Andorra
- ◆ Brussel·les
- ◆ Pla de la Casa d'Or
- ◆ Calers de l'Acció a la fàbrica de Paper Hotel La Terrassa

EXPOSICIONS DE LES SEVES FOTOGRAFIES DE PERSONES VIVENTS EN ESCALDES-ENGORDANY

- > MEMÒRIES, fotografies a l'Hotel Albert i Day al Casal d'Escaldes
- > La imatge d'Andorra i Engordany
- > Pla d'Andorra la Vella 1999-2004 al Centre d'Escaldes-Engordany
- > Pla de Santa Llúcia de Sant Julià de Lòria - Andorra la Vella

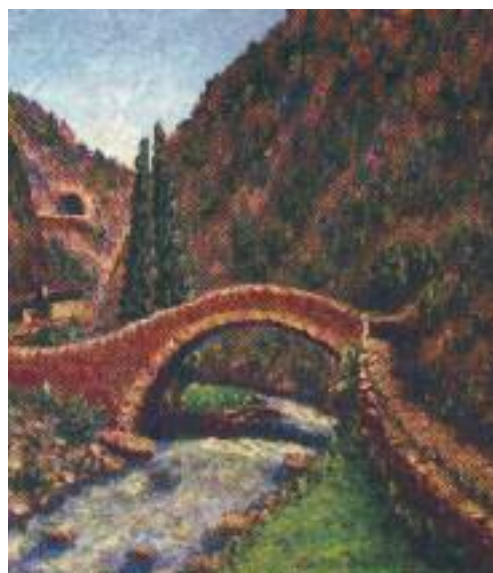

Foto: Ona Morante (Peròlic d'Andorra)

Ramon Rossell i Serra *Escrits entre 1979 i 1993 (II), recollits per Carles Tomàs i Josep Visa*

- 1991
- Allò que el rei negre de Canillo xiuxieujà al cor. – 797
  - Els Reis Mags d'Andorra també s'enganyen. – 798
  - Mai més cap guerra. – 799
  - Ens ha parlat en profunditat i amb autoritat. – 800
  - A la Festa de Mans Unides recordem el testimoniatge encoratjador del Jordi Corominas i de la Judit Riba – 801
  - Aplaudim el Festival musical, organitzat per Mans Unides. – 802
  - Parlem més de la terra i menys de Déu. – 803
  - Amunt l'esquí de Fons. – 804
  - 8 de març. Aquesta dignitat de la Dona. – 805
  - A la tornada del Senegal, poble meu Formós. – 806
  - Pregària de Setmana Santa al Crist Gòtic de l'Església Sant Serní de Canillo. – 807
  - Bona Pasqua per la gent bona. – 808
  - La Frescor de la Pasqua. – 809
  - El somni ja és realitat. He beneït la carretera que uneix Ordino - Canillo. – 810
  - A una mà, una rosa i a l'altra, un llibre. – 811
  - L'Andorra ja no és l'Andorra, denuncien 4.000 fotos fetes per infants. – 812
  - Tot enllistat per viure alegrement l'estiu. – 813
  - Que ploqui foc del cel i bufi Fort el vent en la Pentecosta. – 814
  - Guanya l'esport. – 815
  - Arrels. – 816
  - Les petjades de l'esperit de la nova joventut Canillenca. – 817
  - Llegint entre línies. La Filosofia de la vida. – 818
  - Belcaire, un poble Feinejador i amb Futur. – 819
  - L'estiu ja és aquí. Per a molts, també les vacances. – 820
  - Un gest d'amor salva la humanitat. – 821
  - La nineta del meus ulls. – 822
  - Juguem a fer de profetes. – 823
  - L'escriure no ens ha de fer perdre el llegir. – 824
  - La lluita contra la droga amb Rosa Duró de Sant Julià. – 825
  - D'Andorra a Polònia, de Meritxell a Czeszochowa. – 826
  - Festa de la Mare de Déu d'Agost. Dins de tres setmanes diada de Meritxell (1). – 827
  - D'avui, en quinze Meritxell (2). La paràbola dels miralls. – 828
  - Meritxell 91 (3). Quan un parla d'allò que sap, d'allò que no sap... i de les coses que no vol saber. – 829
  - La vida espiritual a Meritxell (4). Verge Venerada, oi la Fillada que ve a Meritxell. – 830
  - Solemnitat al Santuari de Meritxell, una trobada d'amor. – 831
  - Estem d'enhorabona. Inaugurem Auditori Nacional. – 832
  - Veneració a la Gent Gran. – 833
  - Forjar una nova joventut. – 834
  - A ca les Monges hi ha caliu. – 835
  - Meritxell i Eric no marxeu sols a Douala. La Nostra amistat us acompanya. – 836
  - Interpel·lacions. – 837
  - Noranta anys. – 838
  - Malgrat tot, germana mort. – 839
  - Mossèn Cinto Verdagué d'excursió a Andorra. – 840
  - Gràcies, Doreen Lindley, pel Formós jardí que ens oferiu. – 841
  - AINA, un esplai diferent! – 842
  - Vint-i-cinc any de Mossèn a Canillo. – 843
  - La política, cosa de tots. – 844
  - Del Nadal que no cap al meu cap. – 845.
- 1992
- Recepta dels Reis Mags per pastar la Pau personal i la Pau Constitucional. – 847
  - Una Constitució que satisfaci el gust de Déu. – 848
  - Les virtuts que hem de tenir els aprenents de periodistes. – 849
  - Quan la unió fa la força, Mans Unides d'Andorra. – 851
  - La Fe en Déu del olímpics. – 852
  - Després d'Albertville, les Lliçons. – 853
  - Un Fort desafiament, la conversa entre joves i adults. – 854
  - Quan les dones se senten creients i feministes. – 855
  - Egipte, excursió pel país de l'eternitat. – 856
  - Dues veus Egipcianes per als lectors d'informacions. – 857
  - Presència de Meritxell a la trobada de rectors de Santuaris haguda a Montserrat. – 858
  - El país no pot estar únicament a mans d'especialistes. Andorrans, a les urnes. – 859
  - Setmana Santa pregària davant el Crist Barroc, venerat pels Canillencs. – 860
  - No és gens fàcil creure i és ben difícil no creure. – 861
  - La personalitat del 7è successor de Sant Joan Bosco, que Andorra té la sort d'acollir. – 863
  - Joan Rigol president d'Unió Democràtica de Catalunya a les Festes d'AINA. – 864
  - Per què celebrem 15 anys de Colònies? – 865
  - La paraula mestra del senyor Rigol. – 866
  - Vida t'estimo. – 868
  - A colònies no hi ha prou de distreure la mainada: cal sembrar valors. – 869
  - Un net mirall dels anys 1912 – 1919. – 870
  - Endiumenjar-se. – 871
  - A Colònies per fer país tot cantant. – 872
  - A les Colònies d'AINA treballem per l'ecologia. – 873
  - No és el mateix, una pedagogia de les vacances que les vacances de la pedagogia. – 874
  - A mi, em té robat el cor, la muntanya. – 875
  - Històries per a no dormir viscudes al Consell General sobre el pressupost. – 876
  - Canillo – Ordino, Ordino – Canillo. – 877
  - Les petjades d'un estiu que s'esmuny. – 878
  - Més de cinquanta flamants llicenciats en lletres no troben feina. – 879
  - La clau de l'èxit en la vida. – 880
  - El credo de la Diada de Meritxell. – 881
  - Justificacions i explicacions. – 882
  - No em molesta, tot el contrari. – 883
  - Càritas Andorrana, amb el llenguatge universal de la Música ens ha dit: "Tots units per Salvar aquests nens que sols tenen la pell i l'os". – 884
  - Apunts per a la tornada a les classes. – 885
  - 12 d'Octubre de 1992. Allò que no celebro. – 886
  - Joves amb inquietud i esperit de servei d'Andorra a Montserrat. – 887
  - El cel es farà aquí a la terra amb els teus braços. – 888
  - Espigolant per Montserrat. – 889
  - Al portal de la Constitució. – 890
  - Fruits de la tardor andorrana 92. – 891
  - Les dones al seu lloc. – 892
  - Vendre el nou Catecisme. – 893
  - Un gran Bisbe. – 894
  - D'avui en vuit, Nadal. – 895
  - Estels de Nadal. – 896
- 1993
- La crisi. – 897
  - Els Srs. Reis m'han portat carbó i il·lustració. – 898
  - El Marian Angelgol ens ha deixat, com a testament, la seva bonhomia. – 899
  - L'arèopag Andorrà. – 900
  - Alcàsser, per què? per què? Qui assassina els nostres joves? – 901
  - Mans Unides: Caritat o Justícia. – 902
  - Mans Unides d'Andorra juga la carta dels joves. – 903
  - Espai de vivència al Casal Borja per als responsables de Pastoral de Joventut de Catalunya i Balears. – 904
  - Viure en català, viure empaltats en les arrels d'ahir per créixer de cara amunt, avui. – 905
  - El meu sí a la Constitució d'Andorra. – 906
  - Pobres de capellà. – 907
  - Del Santuari de Meritxell al Santuari de la Misericòrdia de Reus. – 908
  - Setmana Santa: Contemplació i Pregària. – 909
  - Comparteix amb vosaltres la joia de Pasqua. – 910
  - La nit més somiada. – 911
  - Avui valerós cavaller Sant Jordi. – 912
  - Les nostres estimades Monges. – 913
  - Compres per la Bellesa. – 914
  - AINA és llegenda, viu-la aquest estiu! – 915
  - El capellà que voldria ser! – 916
  - Recordar-nos del Maig del 68 ens és saludable. – 917
  - Meditació a l'ombra de la Verge de Canòlich. – 918
  - Mossèn Lluís Dies de Peramea no tancarà l'escola parroquial de Bogotà gràcies a Andorra. – 919
  - La búsqueda d'una moral per als nostres joves. – 920
  - El desafiament de les sectes. – 921
  - Les notes de final de curs. – 922
  - La Nena de la cistella d'Àreu. – 923
  - Fem una Església Andorrana més creïble. – 924
  - A les Colònies d'AINA, del cant en brolla vida. – 925
  - Cada estiu, a les colònies, el mateix repte. – 926
  - Trossos de vida a AINA. – 927
  - Mil gràcies als 83 monitors d'AINA per llur generós servei. – 928
  - "D'on en ve a mi tanta felicitat?" – 929
  - Esventrar el Santuari de Meritxell. – 930
  - Meritxell de la pau, ensenyeu-nos la solidaritat, que ens cal avui més que mai. – 931
  - La comunitat andorrana no es ven l'ànima. – 932
  - La tornada a l'escola, el camí del desenvolupament. – 934
  - Resposta a l'article "Val més prevenir". – 935
  - Dir Déu a un infant. – 936
  - Fer-se Bisbe. – 937
  - Sort que hi ha un horitzó. – 938
  - Conversa amb la mort. – 939
  - Passem dels Caps d'Estat? Passem del nacionalisme? O Passem d'ambdues coses alhora? Sols preguntem. – 940
  - Sant Crist de Balaguer. – 941
  - Família i escola i Mossèn Ballarín. – 942
  - Moral, antimoral i sense moral, he passat per totes les etapes. – 943
  - Una moral per als nostres temps. – 944
  - Voteu persones. – 945
  - Pelegrí captaire de valors humans i cristians. – 946
  - Nadal, acolliment. – 947
  - Tota la meua veneració envers les padrines i els avis. – 948.

Sant Jordi 2009

Àngels Mach (SAC), Rosa Ferrer, cònsol d'Andorra la Vella, Juli Minoves, ministre de Cultura, Sílvia De Cambra (GAMMA), Teresa Cabanas (CCC), i l'artista Maurici Bellmunt

L'artista amb Rosa Mari Sorribes (AEPA) i Teresa Cabanas (CCC)

Maurici Bellmunt autor de la litografia 2009

Teresa Ventura (AMAMPA), Teresa Cabanas (CCC), Josep Tomàs (AMACA), Sílvia De Cambra (GAMMA), Lydia Magallon (PD), i Àngels Mach (SAC)

Els presidents del cosecretariat 2009 Josep Tomàs i Sílvia De Cambra

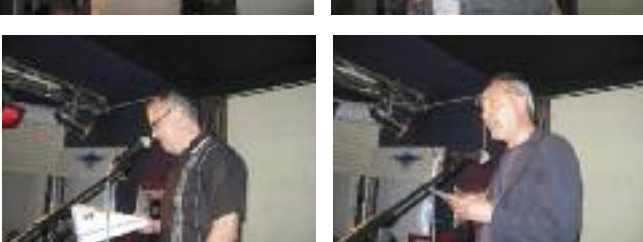
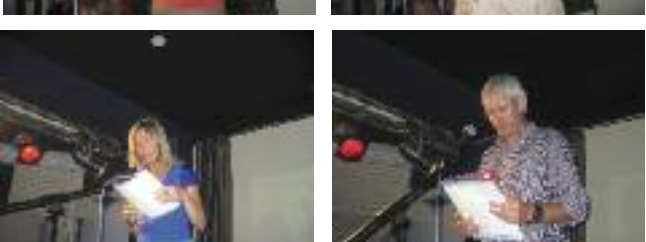
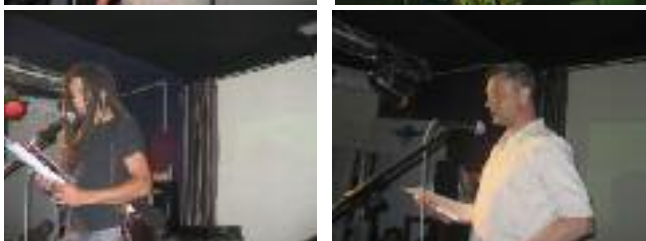
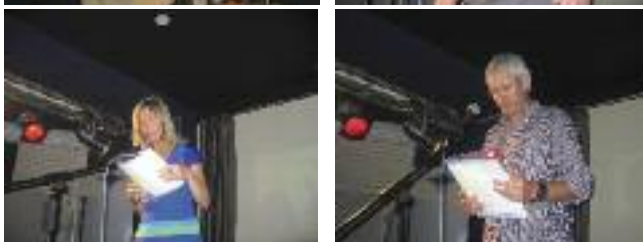
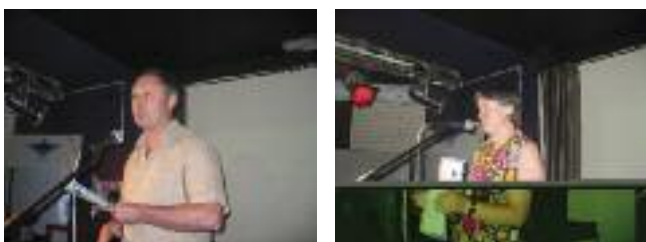
Carol Motwani (ADN)

Presentació de la revista ÀGORA CULTURAL número 13 a La Fada Ignorant

La Fada Ignorant el 24
de juny del 2009

Paraules, en formes, sons i ritmes, que de manera breu, precisa i suficient, expressen, directament o en metàfora, pensaments, situacions, sentiments i reflexions perquè ens resulten pròximes, per belles o intel·ligents, per subtils o clarividents, per emotives o racionals. Un segon especial, tot ell poesia. Un número tretze per als poetes de l'Alt Urgell, la Cerdanya i Andorra, plegats, per incitar-nos a desplegar junts un camí comú i propi dins la creació poètica. Trenta-dues pàgines on el paper es recobreix de mots i els mots esdevenen poemes per art de màgia, certament, per la màgia de l'art.

Canvi de secretariat

La Societat Andorrana de Ciències, secretariat 2008, passant el relleu del secretariat d'Àgora Cultural 2009 al Grup d'Amics de les Matemàtiques d'Andorra i a l'Associació de Meteorologia d'Andorra i Ciències de la Atmosfera el 3 de març del 2009

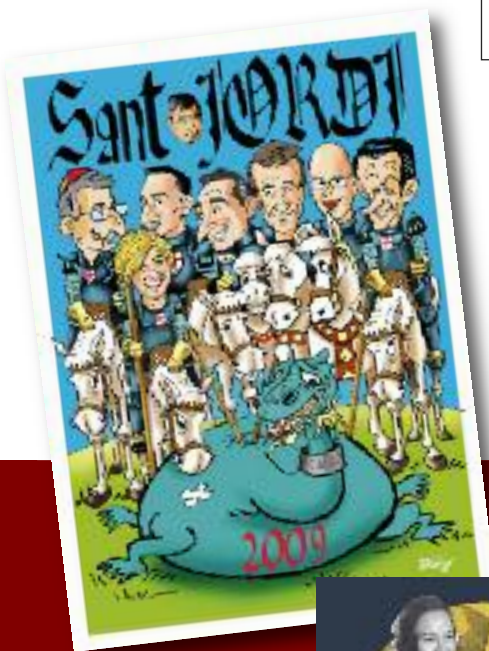
Presentació de la revista ÀGORA CULTURAL número 12 a Canillo

24 de març del 2009
Mònica Bonell, cònsol menor de Canillo; Juli Minoves, ministre de Cultura, i Àngels Mach, secretària d'Àgora Cultural 2008 a l'auditori del Palau de Gel a Canillo

Familiars i amics dels premiats en la presentació

Presentació revista ÀGORA CULTURAL número 13 a Bolvir

Bolvir el 20 de setembre del 2009, dins els actes del Dia de Cerdanya

Publicacions de les entitats

Centre Cultural La Llacuna
C/ Mossèn Cinto Verdaguer 4
AD500 ANDORRA LA VELLA
cineclubdelesvalls@andorra.ad

2 de desembre
Wolke 9
En el séptimo cielo
Andreas Dresen
Alemanya, 2008

16 de desembre
Le premier jour du
reste de ta vie
Rémi Besançon
França, 2008

A les 22h
al Teatre Comunal
d'Andorra la Vella

PROGRAMA Gener – Març 2010

Projeccions en V.O. subtit.

13 de gener
Frisen river
Courtney Hunt
EUA, 2008

20 de gener
Hollywood contra Franco
Oriol Porta
Espanya, 2008

3 de febrer
A Complete History of my
Sexual Failures
Chris Waitt
Regne Unit, 2007

17 de febrer
A Clockwork Orange
Stanley Kubrick
Regne Unit-EUA, 1971

PER A MAJORS DE 18 ANYS

3 de març
La teta asustada
Clàudia Llosa
Perú-Espanya, 2008

17 de març
Billu
Priyadarshan
Índia, 2009

Desembre

- Concurs popular de pessebres (CCC)
- III Cicle d'Orgue de Tardor a l'església parroquial de la Massana, dies 5 i 19 (AOVA)
- Sessió de cineclub, els dimecres (CCVA)
- Concert d'orgue a l'església parroquial de la Massana, dia 8 a càrrec de mossèn Jordi Miquel Benavent (AAMPA)
- Concert de Sant Esteve amb la projecció de la pel·lícula Metropolis, a l'església de Sant Esteve d'Andorra la Vella, dia 26 (AOVA)
- Ballada de danses tradicionals a la Placeta Monjó, tercer dissabte del mes (Promodansa)

Gener 2010

- Lliurament dels premis Àgora Cultural 2008, 18 de gener (ÀGORA CULTURAL)
- Sessió de cineclub, els dimecres (CCVA)
- Presentació del llibre *La comunicació al Pirineu*, 5s Trobades Culturals Pirinenques (SAC)
- Ballada de danses tradicionals a la placeta Monjó, tercer dissabte del mes (Promodansa)
- Presentació dels *Papers de Recerca Històrica volum 6* (SAC)
- Presentació del número 14 de la revista Àgora Cultural (ÀGORA CULTURAL)

Febrer

- Concert d'orgue a l'església de Sant Esteve, imatges d'astronomia amb música a càrrec d'Ignasi Ribas, dia 4 (AOVA-GAMMA-AMACA-ÀGORA CULTURAL)
- Lliurament de premis del concurs popular de pessebres (CCC)
- Sessió de cineclub, els dimecres (CCVA)
- Presentació del número 15 de la revista Àgora Cultural (ÀGORA CULTURAL)
- Ballada de danses tradicionals a la placeta Monjó, tercer dissabte del mes (Promodansa)
- Inici Cicle de conferències de divulgació científica 2010, mensual (SAC)

Amb el suport de:

*Els Roure,
una nissaga de músics*

ÀGORA
CULTURAL